

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

06.04.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[АИКБ](#)

✓ ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА АОБР ПО ЗАКОНА ЗА МЕРКИТЕ И ДЕЙСТВИЯТА ПО ВРЕМЕ НА ИЗВЪНРЕДНОТО ПОЛОЖЕНИЕ ДО

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ОТНОСНО: Предложения за изменение и допълнение на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г. (ЗМДВИП)

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Представителните на национално равнище организации на работодателите АИКБ, БСК, БТПП и КРИБ, обединени в АОБР, чиито членове осигуряват работа на над 82% от наетите в България, за да се съхрани заетостта и подкрепят доходите на трудовите хора в рамките на заделения ресурс от 1 млрд. лева, изразяваме своето безпокойство от факта, че при над 60 000 принудително спрели работа и над 350 000 засегнати от кризата предприятия, при 5 000 души, оставащи без работа всеки ден, едва 228 предприятия (което е статистическа нула) искат да се възползват от подкрепата по реда на параграф 6 от ЗМДВИП. Причината много под 1% от предприятията да виждат възможност за запазване на работни места по предлагания ред е в същностни дефекти на закона (в параграфи 4 и 6 от преходните и заключителните му разпоредби), които работят в посока, обратна на желаната – вместо да способстват за запазване на работните места чрез разумно обезщетяване, тези норми правят запазването на заетостта невъзможно, разпореждайки работникът да получи brutното си трудово възнаграждение (т.е. цялото си възнаграждение) за времето, през което не полага труд. При това положение, предприятието е принудено да освободи работника, за когото е забранено или не може да осигури работа, т.к. не е в състояние да доплаща на същия работник пълно възнаграждение срещу никакъв труд. И тогава обезщетението за безработица се поема напълно от държавата, за период до една година, вместо той да бъде запазен в заетост с по-малко разходи.

Задължението за заплащане на пълния размер на трудовото възнаграждение на работниците и служителите, без каквато и да било насрещна престация, без положен труд, не намира опора нито в правната, нито в икономическата доктрина. Това е задължение за предприятията да заплащат еднакво както на работник, който е отработил пълно работно време, така и на работник отработил ½ работно време, така и на такъв, който за същия период не е работил изобщо. С такова задължение не се компенсира липсващ доход от неположен труд, а се заплаща пълно възнаграждение срещу никакъв труд. Това не е компенсация, а ощетяване на предприятието и на работещите в него работници, които трябва да изработят и осигурят пари за подобна необоснована компенсация, която облагодетелства единствено неработещите.

Принципът на компенсиране на неполучен доход предполага даване на част от неполученото, никога даване на целия доход. Така е и при определяне на размера на пенсиите, където те са малко над 40% от осигурителния доход, като търсената стойност е 60%. Обезщетението за безработица е 60% от получаваното възнаграждение. Това е така, защото тези плащания се явяват заместващ доход, който замества трудовия доход на работника или служителя във времето през което той не полага труд и в никакъв случай те не могат и не трябва да компенсират на 100% липсващия доход, защото това е лишено от икономическа и осигурителна логика и ще доведе до изкривяване на социално-осигурителния модел. Освен това, следва да се отчита фактът, че когато не се полага труд, разходите за издръжка спадат – средно с 40 % според обективни проучвания.

За да се използват максимално, ефикасно и ефективно ограничените финансови ресурси на държавата, така че в рамките на същия ресурс да се осигури на повече хора адекватна подкрепа, най-вече там, където е най-потребно, цялостна компенсация на дохода може да е допустима само по отношение на възнаграждения равни на минималната работна заплата, а с нарастване на дохода интензитетът на компенсация следва да намалява.

Поради извънредно кратките срокове на приемане, Закона страда и от други пропуски и противоречия, които следва да бъдат отстранени.

С §4, т. 2 на Преходните и заключителните разпоредби (ПЗР) на ЗМДВИП в Кодекса на труда (КТ) се създава нов правен институт „преустановяване на работата при обявено извънредно положение“, без да му се дава легална дефиниция.

Понастоящем, Кодексът на труда борави с понятията „спиране на работа“ и „преустановяване на дейността“ на предприятието. Понятието „преустановяване на дейността на предприятието“ е въведено в Кодекса на труда през 2010 г., за да уреди възможността на работник и служител на прекрати трудовото си правоотношение, в случаите когато

работодателят, лицето, което го представлява, или лицето, определено да получава кореспонденцията на работодателя, не могат да бъдат намерени на адреса на управление, посочен в трудовия договор. Съгласно §1, т. 14 на Допълнителните разпоредби на Кодекса на труда, „преустановяване на *дейността* е фактическото преустановяване на производствената и/или стопанската дейност на предприятието за повече от 15 работни дни, без да е обявен престой или спиране на работа, поради технологични причини или производствена необходимост“.

На практика, при така създалата се ситуация, дейността на работодателя се спира и работникът или служителят се намира в престой. Въвеждането на нов правен институт подвига въпроса каква е разликата между спиране на работата, престой и преустановяване на дейността, без да носи добавена стойност. По тази причина смятаме, че следва да се използват установените институти (спиране на работата), прилагането на които е ясно и непротиворечиво.

С §4, т. 5 ПЗР ЗМДВИП се създава нов чл. 267а КТ – „Трудово възнаграждение при преустановяване на работата при обявено извънредно положение“, съгласно който за времето на преустановяване на работата работникът или служителят има право на брутно си трудово възнаграждение.

Трудовото възнаграждение е насрещната престация от работодателя срещу предоставянето на работната сила на работника. Ето защо, извън установените изключения (напр., при ползване на платен годишен отпуск), ако задължението на работника или служителя да престира труд се спира, то се спира и насрещното задължение за работодателя да начислява и изплаща трудово възнаграждение. Доколкото трудовото правоотношение за периода на спиране на работата не е прекратено, за него на работника или служителя ще се полага и платен годишен отпуск (арг. чл. 351, ал. 1 КТ), което допълнително ще натовари финансово предприятията.

Задължението за начисляване и изплащане на брутно трудово възнаграждение на работниците при престой, скрепено със задължението за начисляване и изплащане на брутно трудово възнаграждение, в ситуация на извънредно положение от неработещи предприятия, за неопределено дълъг период от време, е предпоставка за постигане на точно обратния на целения ефект, а именно – съкращения на работници и служители, вместо запазване на заетостта.

С §6 на ПЗР ЗМДВИП се въведе норма, съгласно която по време на действието на този закон, но за срок не по-дълъг от три месеца, Националният осигурителен институт превежда 60 на сто от размера на осигурителния доход за месец януари 2020 г. за лица, осигурени по чл. 4, ал. 1, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване от осигурители, отговарящи на критерии, определени с акт на Министерския съвет. Средствата се превеждат по банков път **на съответния осигурител**. В случай че осигурителят не изплати пълния размер на трудовото възнаграждение на работниците и служителите, за които са получени средствата, той се задължава да ги възстанови.

С Постановление № 55 от 30 март 2020 г. за определяне на условията и реда за изплащане на компенсации на работодатели с цел запазване на заетостта на работниците и служителите при извънредното положение, обявено с решение на народното събрание от 13 март 2020 г. (Постановлението), Министерският съвет прие критерии и ред за кандидатстване от работодателите за компенсации. Мярката е проектирана по начин, който препятства възможностите да бъдат подпомогнати онези, които най-много се нуждаят от подкрепа. Съществува реална опасност повечето работници и служители в предприятия, чиято дейност е засегната от противоепидемичните мерки, да останат без всякакъв доход, поради невъзможност на предприятията да осигурят 40 на сто от възнагражденията, осигурителните вноски и възможността да заплащат пълния размер на възнагражденията на работниците и служителите, за които е получена компенсацията за двойно по-дълъг срок, какъвто е сега установеният ред. Същевременно, редица предприятия ще трябва да направят значителен разход, за да извършат съкращения, за да могат работниците да се регистрират и да получат обезщетения за безработица. В допълнение, при масови уволнения, процедурата отнема между 30 и 45 дни. Ако работодател не отговаря на критериите, заложи в Постановлението, или какъвто е масовия случай – не разполага с финансов ресурс да плаща 40% от брутните заплати плюс близо 20 % осигуровки при спряна работа, работниците са поставени под риск да не разполагат с никакви финансови средства – нито под формата на трудови възнаграждения, нито под формата на обезщетения.

За да се постигне реален ефект от предложената мярка и да се преодолеят идентифицираните проблеми, е необходимо работодателите да не бъдат натоварвани с разходи за трудови възнаграждения и свързаните с тях осигурителни вноски, в случаите, когато работата на предприятието е спряна (напълно или частично) и когато работникът или служителят не полага труд. За периода на престой, работникът или служителят следва да получава обезщетение от фонд Безработица, като същевременно запази работното си място.

За да се избегне дискриминация между обезщетяване на работници и служители, които са в престой, и тези, които работят на непълно време, предлагаме доходът на работещите при непълно работно време по реда на чл. 138а, ал. 2 да бъде допълнен с обезщетение, в размер пропорционално на неотработеното време.

Предложението създава възможност едновременно за запазване на интересите на работниците и служителите, работодателите и тези на фиска, доколкото се намалява периодът до 3 месеца на изплащане на обезщетение, в сравнение с хипотезата, при която същите тези лица могат да получават същия размер на обезщетение за период до 12 месеца. По този начин работодателят ще запази заетостта в предприятието си.

С оглед на горното, единодушното ни мнение е, че за да е работеща мярка за запазване на заетостта, е необходима законодателна промяна, чрез която със средствата да могат да бъдат подпомогани пряко и частично отсъстващите доходи на работниците и служителите, без да се поставят неизпълними условия пред предприятията. В тази посока е и нашето предложение.

1. В ПЗР ЗМДВИП, § 4., т. 2:

- Заглавието да се измени, както следва: думата „преустановяване“ да се замени с думата „спиране“ и да придобие следната редакция: „**Спиране на работата при обявено извънредно положение**“

- Текстът на алинея 120в да придобие следната редакция:

„Когато при обявено извънредно положение са въведени противоепидемични мерки, ограничаващи пряко или косвено упражняваната дейност, работодателят може със заповед да спре работата на предприятието, на част от него или на отделни работници или служители.“

Действащата редакция на алинея 2 урежда несъществуваща хипотеза, с която работата на предприятието или на част от него се преустановена със заповед на държавен орган. За работодателя се създава задължение да не допуска работниците или служителите до работните им места за периода, определен в заповедта. Със Заповед РД-01-124 от 13.03.2020 г. на Министъра на здравеопазването не се преустановява работата на предприятията, а се преустановяват посещенията в редица обекти. Предложената редакция на чл. 120в отразява действителната ситуация.

2. В ПЗР ЗМДВИП, § 4., т. 3, буква „а“:

Ал. 2 на чл. 138а да бъде изменена и допълнена, както следва:

„(2) В предприятието, в част от него или за отделни работници или служители работодателят може да установи за целия период на обявено извънредно положение или за част от този период непълно работно време за работниците и служителите, които работят на пълно работно време.“

Предложената редакция позволява гъвкавост на работодателя при установяване на непълно работно време, съобразно реалната си необходимост.

3. В ПЗР ЗМДВИП, § 4., т. 4:

Алинея 1 на чл. 173а да бъде изменена и допълнена, както следва:

Думите „със заповед на работодателя или със заповед на държавен орган“ да бъдат заличени, а думата „преустановена“ да бъде заменена с думата „спряна“ и текстът да придобие следната редакция:

„(1) Когато, поради обявено извънредно положение е спряна работата на предприятието, на част от предприятието или на отделни работници и служители, работодателят има право да предостави платения годишен отпуск на работника или служителя и без негово съгласие, включително на работник или служител, който не е придобил 8 месеца трудов стаж.

4. В ПЗР ЗМДВИП §4., т. 5.

4.1. Заглавието да бъде изменено, както следва:

„Обезщетение при спиране на работата и при установено непълно работно време при обявено извънредно положение“

4.2. текстът на чл. 267а да бъде изменен, както следва:

„Чл. 267а. (1) За времето на спиране на работата в случаите по чл. 120в, както и при установяване на непълно работно време от работодателя по чл. 138а, ал. 2 от Кодекса на труда, работникът или служителят има право на парично обезщетение по реда на §6 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. Периодът на спиране на работа се зачита за трудов стаж.

(2) При въвеждане на непълно работно време от работодателя по чл. 138а, ал. 2 от Кодекса на труда, размерът на паричното обезщетение се определя пропорционално на неотработеното време.“

5. В ПЗР ЗМДВИП §5

6. Добавя се нова т. 3 със следното съдържание:

7. В чл. 9 ал. 2 се добавя нова т. 6:

„т. 6. през което лицето е получавало парично обезщетение по чл. 267а КТ.“

С предлаганото изменение се предвижда периодът на получаване на обезщетение по реда на чл. 267а да се зачита за осигурителен стаж, без да се дължи внасяне на осигурителни вноски.

6. В ПЗР ЗМДВИП § 6

Текстът да придобие следната редакция:

- **6. (1) По време на действието на този закон, но за срок не по-дълъг от три месеца, Националният осигурителен институт превежда парично обезщетение в размер на 60 на сто от размера на осигурителния доход за месец януари 2020 г. на лица, осигурени по чл. 4, ал. 1, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване от осигурители, отговарящи на критерии, определени с акт на Министерския съвет. Средствата се превеждат по банков път на съответните осигурени лица в срок до 5 работни дни въз основа на предоставена от Агенцията по заетостта писмена информация.**

(2) Средствата, превеждани по реда на ал. 1, са за сметка на фонд „Безработица“ на държавното обществено осигуряване.

(3) Осигурителите по ал. 1 подават до Агенция по заетостта информация за лицата, попадащи в режима по чл. 120в или 267а по ред и условия, определени в акт на Министерския съвет.

7. Да се създаде точка в ПЗР ЗМДВИП със следното съдържание:

„Дължимите обезщетения на осигурените лица, посочени в заявленията, подадени по реда на §6. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., преди влизане в сила на този закон, се изплащат по реда на този закон.“

С предложения текст се уреждат случаите на вече подадените заявления.

✓ АИКБ и НФСБ: Опашките от безработни ще продължат да растат

Васил Велев: Не може да очакваш от спряно предприятие да доплаща 40% до 100% от заплатата на неработещи работници

АИКБ и НФСБ са недоволни от мерките, приети от правната комисия в парламента, според които държавата поема и част от осигуровките по схемата 60 на 40 - тези, които се дължат от страна на работодателя.

„Мярката продължава за казва: Който НЕ работи, трябва да живее по-добре от работещия! И за това трябва да плати работещият! Няма как да проработи такава мярка!”, коментира Васил Велев, Асоциация на индустриалния капитал в България. По думите му опашките от безработни пред Бюрата по труда ще продължат да растат. „Трябва най-накрая да се вслушат в гласа на тези, чийто членове дават работа на 82 % от наетите в България – четирите национални работодателски организации. Не може да очакваш от спряно предприятие, без никакви приходи, да доплаща 40% до 100% от заплатата на неработещи работници!”, заяви Васил Велев.

„Мярката, предложена от Йордан Цонев – ДПС, на Правна комисия днес, обслужва единствено заблудата, че държавата помага на бизнеса във време на криза. Фирмите няма да се възползват от тази мярка, защото това би увеличило техните дългове и разходи. Близките дни и статистиката ще докажат това”, категоричен бе и лидерът на НФСБ Валери Симеонов.

[Fakti.bg](#)

✓ Васил Велев: Не може спряло предприятие да плаща 40% от заплатите

Опашките от безработни пред бюрата по труда ще продължат да растат

Недопустимо е да очакваш спряло предприятие да изплаща 40% от заплатата на работниците. Мярката 60/40 продължава да затвърждава модела "който не работи, трябва да живее по-добре от работещия".

Това заяви Васил Велев от Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Според схемата 60/40 държавата ще поеме и осигуровките, които работодателят плаща на своите служители, стана ясно от изявление на председателят на бюджетната комисия към НС Менда Стоянова.

АИКБ и НФСБ обаче все още са против.

„Мярката продължава за казва: Който НЕ работи, трябва да живее по-добре от работещия! И за това трябва да плати работещият! Няма как да проработи такава мярка!”, коментира Васил Велев, Асоциация на индустриалния капитал в България.

По думите му опашките от безработни пред бюрата по труда ще продължат да растат.

„Трябва най-накрая да се вслушат в гласа на тези, чийто членове дават работа на 82 % от наетите в България – четирите национални работодателски организации. Не може да очакваш от спряно предприятие, без никакви приходи, да доплаща 40% до 100% от заплатата на неработещи работници!”, заяви Васил Велев.

Според него мярката обслужва единствено заблудата, че държавата ще помага на бизнеса по време на криза. Фирмите няма да се възползват от тази мярка, защото тя би увеличила техните дългове и разходи, смята бизнесът.

[Капитал](#)

✓ Държавата поема и 60% от осигуровките в кризата

Правната комисия гласува опции за безлихвени кредити, възможност за опрощаване на наеми и по-ниски глоби в закона за извънредното положение

Държавната помощ за работодателите по време на извънредното положение да включва не само 60% от осигурителния доход на работниците и служителите, чиято дейност е преустановена, но и 60% от дължимите осигурителни вноски. За такова допълнение се споразумяха членовете на парламентарната правна комисия при обсъждането на промените в закона за извънредното положение преди второто му четене, което е планирано за понеделник.

Гласуваната промяна ще важи и за работодатели, които вече са подали заявления за компенсации по реда на ПМС №55 за схемата за подпомагане на работодателите, което правителството прие в началото на седмицата на базата на досегашния текст в закона. Той предвижда компенсиране само на 60% от осигурителния доход на работниците за януари, като работодателят се задължава да им изплаща brutните заплати за това време и осигуровките върху цялата сума.

Срокът за отпускане на компенсациите е до края на извънредното положение, чийто срок беше удължен до 13 май, но не повече от 3 месеца

Предложението е реакция на възраженията на практически огромната част от работодателите, че предвидената мярка 60/40 не е ефективна, защото натоварването става непосилно в условията на спряна дейност в рамките на извънредното положение.

Напрежението остава

Новото предложение обаче, вместо да тушира напрежението сред работодателите, доведе до остри коментари от страна на бизнеса, показва бърза анкета на "Капитал".

"Тази корекция в схемата 60/40 по никакъв начин не решава проблема, защото самата философия е сбъркана", коментира пред "Капитал" председателят на Асоциацията на индустриалния капитал (АИКБ) Васил Велев. По думите му в никоя държава по света не се компенсират работници или служители, които не работят. "Дори и в този вариант на

схемата фирмите няма как да плащат тези заплати на хората, които не ходят на работа. Няма как те да взимат толкова, колкото колегите им, които са на работните си места", заяви Велев.

[Club Z](#)

✓ Бизнесът не хареса и новите предложения за промени по 60/40

Опашките за безработни ще продължават да растат, казва Васил Велев

Една от най-големите работодателски организации в страната - Асоциацията на индустриалния капитал в България, не е доволна и от променените текстове в закона за извънредното положение, които уреждат държавната помощ за закъсалите от кризата предприятия.

Правната комисия към парламента прие предложението на Йордан Цонев от ДПС, с което мярката, станала известна като 60/40 се променя. Така освен 60% от заплатите на служителите, държавата ще поема и 60% от осигурителната вноска, която работодателят дължи за всеки работник. 40% от заплатата обаче трябва да продължи да се изплаща от работодателя.

"Мярката продължава за казва: Който не работи, трябва да живее по-добре от работещия! И за това трябва да плати работещият! Няма как да проработи такава мярка!", заяви тази вечер пред Нова председателят на АИКБ Васил Велев.

Накратко - бизнесът не намира логика в това да плаща 40% от заплатата на работник, който въобще не ходи на работа. Разбира се, това се отнася за тези предприятия, които са спрели своята работа напълно.

Велев прогнозира, че опашките пред бюрата по труда в цялата страна ще продължават да растат.

"Трябва най-накрая да се вслушат в гласа на тези, чийто членове дават работа на 82 % от наетите в България – четирите национални работодателски организации. Не може да очакваш от спряно предприятие, без никакви приходи, да доплаща 40% до 100% от заплатата на неработещи работници!", заяви Васил Велев.

Реакцията е донякъде очаквана, имайки предвид, че желанието на работодателите е да не се плащат пълните заплати на неработещи работници. Освен това те няма да бъдат напълно освободени от плащанията по осигуровките, а ще доплащат 40% от тях.

Интересното е, че несъгласен с новите промени се оказа и председателят на НФСБ Валери Симеонов, който е част от управляващата коалиция ГЕРБ - Обединени патриоти.

"Мярката, предложена от Йордан Цонев – ДПС, на Правна комисия днес, обслужва единствено заблудата, че държавата помага на бизнеса във време на криза. Фирмите няма да се възползват от тази мярка, защото това би увеличило техните дългове и разходи. Близките дни и статистиката ще докажат това", заяви Симеонов.

[Информационна агенция „БЛИЦ“](#)

✓ Правна комисия прие предложението на НФСБ за удължаване срока за ТЕЛК, но посече бизнеса и икономиката на България

Васил Велев, АИКБ: Не може да очакваш от спряно предприятие да доплаща 40% до 100% от заплатата на неработещи работници!

Правна комисия прие на заседание предложението на НФСБ за удължаване на срока за ТЕЛК на лицата, започнали процедурата.

Прието бе срокът за всички лица, започнали процедурата по ТЕЛК да бъде удължен края на извънредното положение, плюс още два месеца.

В същото време Правна комисия отхвърли предложението на НФСБ за замяна на скъпи лекарства с евтини, доказали ефективността си генерици (лекарства, за които са отпаднали сроковете за лиценз и патенти, но които са доказали с годините своето действие, като аспирин, аналгин-хинин, депосулфамид и др.). Мярка, за която НФСБ е категорична, че ще бъде в реална финансова помощ за по-бедните, особено за пенсионерите в днешната тежка ситуация и в същото време – сериозен удар срещу лекарствената мафия.

За съжаление, Комисията не подкрепи нашето предложение, като в разрез с решението за извънредно положение, без съгласие на Комисията, на заседанията бяха поканени две клакъорски организации, заемащи крайна позиция против генериците – Българския лекарски съюз и т.н. Българска генерична фармацевтична асоциация, съставена от фармацевтичните акули в бранша – „Софарма“, „Актавис“ и др.

С тяхно съдействие решението беше отхвърлено. По още едно предложение на НФСБ политиците показаха пълно неразбиране – а именно държавата да поеме 60 % от осигурителния доход на останалите без работа работници и служители, без да се плащат осигуровки от работодателя. И без да се товари работодателя с каквито и да било допълнителни плащания.

Така, на дело държавата би помогнала на запазването на работни места, защото и без друго най-тежките икономически последици от епидемията се поемат от малкия и среден бизнес, който е принуден не само съкрати производството си, но и в цели браншове да спре изцяло дейността си. Да не говорим за останалите негативни последици като невъзможност за изплащане на вноски по кредити, обезщетения за съкратени работници, разходи по замразяване на обекти и липса на пазари.

„Мярката продължава за казва: Който НЕ работи, трябва да живее по-добре от работещия! И за това трябва да плати работещият! Няма как да проработи такава мярка!“, коментира Васил Велев, Асоциация на индустриалния капитал в България.

По думите му опашките от безработни пред Бюрата по труда ще продължат да растат. „Трябва най-накрая да се вслушат в гласа на тези, чийто членове дават работа на 82 % от наетите в България – четирите национални работодателски организации. Не може да очакваш от спряно предприятие, без никакви приходи, да доплаща 40% до 100% от заплатата на неработещи работници!”, заяви Васил Велев.

„Мярката, предложена от Йордан Цонев – ДПС, на Правна комисия днес, обслужва единствено заблудата, че държавата помага на бизнеса във време на криза. Фирмите няма да се възползват от тази мярка, защото това би увеличило техните дългове и разходи. Близките дни и статистиката ще докажат това”, категоричен бе и лидерът на НФСБ Валери Симеонов.

[24 часа](#)

✓ Васил Велев, АИКБ: Не може да има еднаква заплата за работещи и неработещи

Всички представителни организации смятат, че в този вид мярката 60/40 няма да работи, обяви председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

В същото време безработните стремглаво растат и ако не се поправи спешно тази мярка, след месец те може да стигнат 500 000. Причината е, че сега към бюрата по труда са хора предимно от хотелиерството, ресторантьорството и туризма, но скоро ще се присъединят и тези от предприятията, които в момента са в отпуск или в болничен.

„Не може да се очаква едно неработещо предприятие да плаща пълни заплати на хора, които не работят, че и осигуровки върху тях. Това е абсурд. Те ги нямат тези пари, защото нямат приход”, каза Велев.

Глушава е мярката, която казва, и цял ден да работиш, и половин ден да работиш, и изобщо да не работиш, ще получиш накрая 100% от заплата си. Тя ще доведе до стотици хиляди безработни”, обяснява шефът на АИКБ.

А според научни изследвания, когато човек на работи, потребява и с 40% по-малко.

Решението, според него и колегите му, е доходите да се компенсират с 60%, когато едно предприятие е спряло напълно или е преминало на непълно работно време. Тези пари да се получават директно от хората, няма нужда те да минават през работодателите, за да няма изкушения”, лансира Велев.

[Frog News](#)

✓ Васил Велев: Схемата 60/40 показва, че неработещите ще живеят по-добре от работещите

Недопустимо е да очакваш спряло предприятие да изплаща 40% от заплатата на работниците. Мярката 60/40 продължава да затвърждава модела ”който не работи, трябва да живее по-добре от работещия”.

Това заяви Васил Велев от Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Според схемата 60/40 държавата ще поеме и осигуровките, които работодателят плаща на своите служители, стана ясно от изявление на председателят на бюджетната комисия към НС Менда Стоянова.

АИКБ и НФСБ обаче все още са против.

„Мярката продължава за казва: Който НЕ работи, трябва да живее по-добре от работещия! И за това трябва да плати работещият! Няма как да проработи такава мярка!”, коментира Васил Велев, Асоциация на индустриалния капитал в България.

По думите му опашките от безработни пред Бюрата по труда ще продължат да растат.

„Трябва най-накрая да се вслушат в гласа на тези, чийто членове дават работа на 82 % от наетите в България – четирите национални работодателски организации. Не може да очакваш от спряно предприятие, без никакви приходи, да доплаща 40% до 100% от заплатата на неработещи работници!”, заяви Васил Велев.

Според него мярката обслужва единствено заблудата, че държавата ще помага на бизнеса по време на криза. Фирмите няма да се възползват от тази мярка, защото тя би увеличила техните дългове и разходи, смята бизнесът.

[Дарик](#)

✓ Опашките от безработни ще продължат да растат

Не може да очакваш от спряно предприятие да доплаща 40% до 100% от заплатата на неработещи работници, заяви Васил Велев

От НФСБ и от бизнеса изразиха недоволство от приетите икономически мерки от правната комисия на парламента. Според тях политиките са показали неразбиране по предложението на работодателите държавата да поеме 60% от осигурителния доход на останалите без работа работници и служители, без да се плащат осигуровки от работодателя и без да се товари работодателя с каквито и да било допълнителни плащания, се посочва в позицията на партията съвместно с Асоциация на индустриалния капитал в България.

Така, на дело държавата би помогнала на запазването на работни места, защото и без друго най-тежките икономически последици от епидемията се поемат от малкия и среден бизнес, който е принуден не само съкрати производството си, но и в цели браншове да спре изцяло дейността си. Да не говорим за останалите негативни последици като невъзможност за изплащане на вноски по кредити, обезщетения за съкратени работници, разходи по замразяване на обекти и липса на пазари, се посочва още в съвместното изявление.

„Мярката продължава за казва: Който НЕ работи, трябва да живее по-добре от работещия! И за това трябва да плати работещият! Няма как да проработи такава мярка!”, коментира председателят на АИКБ Васил Велев.

Бизнесът поиска оставката на енергийния министър: Отклоняват в неизвестна посока 45 млн. от индустрията

По думите му опашките от безработни пред Бюрата по труда ще продължат да растат.

„Трябва най-накрая да се вслушат в гласа на тези, чиито членове дават работа на 82% от наетите в България – четирите национални работодателски организации. Не може да очакваш от спряно предприятие, без никакви приходи, да доплаща 40% до 100% от заплатата на неработещи работници!”, възмути се Велев.

Според Валери Симеонов мярката, приета днес, обслужва единствено заблудата, че държавата помага на бизнеса във време на криза. "Фирмите няма да се възползват от тази мярка, защото това би увеличило техните дългове и разходи. Близките дни и статистиката ще докажат това", категоричен бе и лидерът на НФСБ Валери Симеонов.

От предложенията на НФСБ комисията прие единствено това за удължаване на срока за ТЕЛК на лицата, започнали процедурата. Прието бе срокът за всички лица, започнали процедурата по ТЕЛК да бъде удължен края на извънредното положение, плюс още два месеца. Предложението на Валери Симеонов за замяна на скъпи лекарства с евтини, доказали ефективността си генерици, които щяха да бъдат помощ за по-бедните и пенсионерите.

News.bg

✓ АИКБ остават недоволни от мярката "60/40"- няма да спре безработицата

Мярката "60/40" няма да спре безработицата дори и в редактирания си вариант с поеманета на осигуровките от страна на държавата.

Не може да очакваш от спряно предприятие, без никакви приходи, да доплаща 40% до 100% от заплатата на неработещи работници! Това е мнението на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) за последните решения на парламента, предаде "Нова".

Според Васил Велев, мярката няма как да проработи, тъй като продължава за казва: "Който не работи, трябва да живее по-добре от работещия! И за това трябва да плати работещият! Няма как да проработи такава мярка!".

Държавата поема осигуровките по схемата 60/40. Новината от правната комисия, която гледа на второ четене промените в извънредния закон. Това бе искане на бизнеса, а предложението направи сутринта депутатът от ДПС Йордан Цонев. Мярката ще касае засегнатите от извънредното положение фирми и работници.

Съобразихме се с исканията на бизнеса, отчете шефката на бюджетната комисия в парламента Менда Стоянова. Можем да си позволим тази нова мярка, посочи тя, като поясни, че средства са предвидени във фонд "Безработица". Осигурено е и външно финансиране в размер на 1,4 милиарда лева.

Самоосигуряващите се лица ще получат безлихвен кредит до 1500 лева със срок на погасяване от 10 години. Ще се отпускат безлихвени кредити за малки предприятия със същият погасителен срок. Менда Стоянова подчерта, че безработните, регистрирани в Бюрата по труда, ще могат да работят в сектор Земеделие за срока на извънредното положение и няма да губят обезщетението си за това, че са останали без работа.

Припомняме, че към петъчния ден бе обявено, че 230 фирми са се регистрирали по мярката. Националният съвет за тристранно сътрудничество постигна съгласие, макар и с резерви от страна на някои работодателски организации, за мерките на държавата в подкрепа на икономиката.

Припомняме, че от АИКБ предложиха по-рано страната ни да въведе немския модел за запазване на заетостта.

Това на практика означава схема "60/0".

[Дневник](#)

✓ Държавата ще поеме 60% от осигуровките на работодателя в схемата 60/40 (и други промени)

Държавата да поеме и осигуровките върху тези 60% от заплатата, които ще изплаща по т.нар. схема 60/40. Това предложение беше гласувано на второ четене на закона за извънредното положение в правна комисия в неделя (5 април) следобед. Досега управляващите твърдо защитаваха, че ще плащат само стойността от заплатата, а осигуровките остават за фирмите и министрите непрекъснато обясняваха предимствата на схемата. Според работодатели обаче това правеше предложената схема за помощ не особено ефективна, за да се опитат да задържат служители и прогнозата им беше, че от мярката ще се възползват малко фирми.

Новата схема в схемата 60/40 - по предложение на ДПС

С новата поправка, ако бъде гласувана в понеделник от парламента, работодателят ще плаща 40% и осигуровките от тях, личната вноска остава за служителите. Останалите 60% се поемат от държавата.

Тя ще важи и за фирмите, които вече са подали заявления за този тип компенсация.

Депутатът от ДПС Йордан Цонев обяви, че ще направи това предложение в правна комисия, докато заседаваше бюджетна комисия (в неделя по обяд тя прие на второ четене промените в държавния бюджет - повече [тук](#)). "Виждате, че има негативна реакция срещу схемата. Мисля, че така ще бъде още по-справедливо и осигуровките да се разделят 60/40", посочи той.

На правна комисия, Цонев обясни, че ако се поемат и осигуровките, схемата ще е наистина 60/40 и ще спрат твърденията, че държавата баламосва бизнеса и че схемата всъщност е 23:77.

По-късно след като в правна комисия предложението беше одобрено, Менда Стоянова от ГЕРБ потвърди, че управляващите приемат идеята и тя ще бъде подкрепена при гласуването в зала. Според нея допълнителните разходи могат да бъдат поети от увеличения фонд "Безработица". Тя оцени, че така от мярката ще могат да се възползват повече фирми.

Според вицепремиера Томислав Дончев за първите 48 часа след като мярката влезе в сила, над 230 компании са подали заявления, а вчера министърът на социалната политика Деница Сачева каза, че фирмите вече са около 350.

"Капитал" цитира обаче представители на Асоциацията на индустриалния капитал (АИКБ) и на Българската стопанска камара (БСК) с първи реакции по промяната в схемата и тяхната оценка е, че това няма да помогне повече на бизнеса. **"Дори и в този вариант на схемата фирмите няма как да плащат тези заплати на хората, които не ходят на работа. Няма как те да взимат толкова, колкото колегите им, които са на работните си места"**, коментира Васил Велев от АИКБ, който смята че цялата философия на схемата е сбъркана.

Според зам.-председателя и главен финансов директор на БСК Станислав Попдончев "микро-, малките и по-голямата част от средните предприятия не са в тази хипотеза. За тях, както и за всички останали предприятия, чиято дейност е спряна със заповедта на министъра на здравеопазването, мярката остава неработеща". Той **припомня пред "Капитал", че становището на камарата е**, че заплащането на възнаграждение за неположен труд няма нито юридическа, нито икономическа логика.

Други промени в икономическите мерки

След заседанието на комисията Менда Стоянова коментира още, че **предвидените безлихвени кредити до 1500 лева ще могат да бъдат изплащани в продължение на 10 години** и от тази възможност ще могат да се възползват и самоосигуряващите се. Това е друга промяна в закона.

А малките фирми ще могат да теглят до 100 000 лева безлихвен кредит, който да изплащат до 10 години.

Депутатите предвидиха и възможност **безработните да бъдат наемани от селскостопански производители на трудов договор без да губят обезщетението си от борсата**.

Депутатите редактираха и текста в закона за извънредното положение, който оставяше възможност да спрат плащанията между компаниите и да се стигне до огромна междуфирмена задължнялост. Разпоредбата беше променена така че да отговаря на първоначалната идея за **облекчаване на плащанията по кредити и лизинг**. Според гласуването от комисия, докато България е в извънредно положение няма да се начисляват лихви за забава и неустойки върху неплатени задължения по договори за кредит и други форми на финансиране, и по договори за лизинг.

Новият одобрен от комисия текст е: "До отмяната на извънредното положение при забава за плащане на задължения на частноправни субекти, длъжници по договори за кредит и други форми на финансиране (факторинг, форфетинг и други), предоставени от банки и финансови институции по чл. 3 от Закона за кредитните институции, включително когато вземанията са придобити от други банки или финансови институции, както и от трети лица и по договори за лизинг, не се начисляват лихви за забава и неустойки, задължението не може да бъде обявено за предсрочно изискуемо и договорът не може да бъде развален поради неизпълнение, както и не може да бъдат изземвани вещи".

Беше одобрено и предложение за **отмяна или намаляване на наемите на държавни и общински имоти**, като решението ще бъде вземано от министри и областни управители. "Мисля, че това също е сериозна глътка въздух за малкия бизнес, който работи в държавни и общински територии и помещения", коментира председателят на бюджетната комисия Менда Стоянова, цитирана от БНР. Тя каза че става дума и за освобождаване от такси за ползване - като такси за тържища и пазари, тротоарно право.

Подобно предложение имаше и БСП, с което да бъдат подпомогнати ресторантьорите. Мерките на опозицията, предложени между първо и второ четене, не бяха приети в комисия. (повече за тях - [тук](#)) Сред тях беше хората в неплатен отпуск, заради кризата, предизвикана от коронавируса, да получават месечна субсидия в размер на минималната работна заплата.

"Капитал" съобщи за друго предложение, появило се също на заседанието на правна комисия - възможност за **туроператорите, които трябва да възстановят предварително заплатена сума за отменено туристическо пътуване, да могат да направят това до 1 месец след отмяната на извънредното положение**, ако пътуващият откаже предложен му ваучер.

Намалени глоби, а 5000 лева остава само за нарушение на карантината

Депутатите одобриха и предложенията на ГЕРБ да бъдат намалени сериозните санкции, предвидени в закона за нарушението на здравните мерки. Висока остава само глобата за нарушаване на карантината ("задължителната изолация" както е по закон) - 5000 лева.

Глобите за физически лица стават между 300 и 1000 лева при първо нарушение и между 1000 и 2000 лева при повторно. А за юридически лица санкцията (досега беше 15 000 лева) е намалена от 500 лева до 2000 при първо нарушение и от 2000 до 5000 лева при повторно.

Тези суми ще важат и за вече издадените наказателни постановления, макар че по тях все още няма приключило производство.

Сред другите приети от депутатите от правна комисия промени, които в понеделник (6 април) трябва да бъдат гласувани в парламента са:

- **Партиите няма да получат субсидия за периода на извънредно положение**. Освен това първият превод на средства към тях ще бъде до 30 юни, а не до края на април, както е по закон.

- **Облекчение на правилата МВР да приема дарения**. Ако безвъзмездно се предоставят спирт, "лични предпазни средства", дезинфектанти и "други средства, предназначени за разпространението на заразната болест", няма да важат досегашните изисквания за това как се приемат тези дарения и това ще става с договор от различните ръководители на структури.

"Няма да даваме на хората минимална работна заплата, но МВР ще получава дарения за дезинфектанти. Що за държава е тази, която не може да осигури маски и дезинфектанти? Подкрепям идеята да се даде отсрочка на туроператорите. Но тя е същата логика за отсрочка за плащане на най-различни сметки. Защо за едни хора работи, а за други не работи. Ще подкрепим истински антикризисни мерки, които осигуряват базов доход на хората", коментира депутатът от БСП Крум Зарков, цитиран от "Клуб 3".

- **Кои дела да се гледат и кои не по време на извънредното положение е описано в приложение към закона** и няма да зависи от решения на Висшия съдебен съвет, както гласуваха в петък депутатите в пленарна зала.

Какво прие бюджетна комисия за актуализация на бюджета за 2020г. и ще бъде гласувано в понеделник в зала - четете [ТУК](#).

[Petel.bg](#)

✓ **Васил Велев: Недомислица е да се плаща 100% възнаграждение на хора, които не работят**

Остава тази недомислица, да се плаща 100% възнаграждение на хора, които не работят. Работник, който се труди 8 часа и този, който е на 4 часа или пък е на дивана вкъщи ще получат 100% заплата. Излиза, че който не работи, ще живее по-добре. Това заяви председателят на УС на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев по повод приетите на второ четене мерки за действията при извънредно положение, пише "24 часа".

Държавата поема осигуровките на работодателите по схемата 60/ 40, но плащането на тези 40% няма как да се случи, тези пари ги няма, когато не се работи, няма откъде да се вземат, заяви Велев и отсече – няма да работи тази мярка.

Според него е трябвало да се направят три крачки, а се е направила третата. „Предложихме на база на европейския опит работникът да се обезщетява за отсъстващия доход както в Германия, на 60%, или както е в Австрия, където е по-висок процентът, а при нас се приема да е 100%. Само че друг да плати, а този друг няма откъде да вземе парите.

Велев дава пример за погасяване по модела на Германия. Ако работникът е на половин работен ден, за 4 часа той ще получи половината си заплата, за другите 4 часа държавата покрива 60%. При 1000 лв. заплата, той изработва 500 лв., за другите 50% държавата плаща 300 лв. и това е всичко. Няма доплащане от бизнеса.

При все държавата плаща на съкратените, на безработните и няма да влезе с по-голям разход, а хората ще имат самочувствието, че са на работа докато отmine бурята. В приетия вариант мярката 60/40 не работи и опашките пред бюрата по труда няма да намалеят, е неговото становище.

По повод безлихвените кредити от 1500 лв. за работниците в неплатен отпуск и за свободните професии той коментира, че уточняването на сроковете за 3 до 5 години гратисен период и 10 г. срок за погасяване прави мярката работеща.

[БНТ](#)

✓ **52% от работодателите заявяват, че няма да се възползват от мярката 60/40**

Повече от половината работодатели няма да се възползват от мярката 60/40.

Причината - не могат да осигурят средства за осигуровки и доплащане на 40-те% Данните са от експресно допитване на Българската стопанска камара сред 759 фирми. Едва 8% от от работодателите биха се възползвали от държавната помощ. Около половината от тях са с до 10 души персонал. 21% казват, че мярката не ги устройва. Има и фирми, които тепърва ще решават дали да използват схемата 60/40

И още данни от прочуването на Българската стопанска камара. 33% от участниците в анкетата планират да съкратят част от служителите си Някои фирми планират да пуснат целия или част от персонала в платен или неплатен отпуск. 10% ще намалят временния заплатите на служителите си.

В условията на извънредно положение малка част от анкетиранияте фирми посочват, че планират да съкратят всичките си служители. Има и фирми, които смятат да забавят заплатите.

Д-р Милена Ангелова - главен секретар на АИКБ: Не сме съгласни да се дължи компенсация върху цялото неотработено време. Искаме това да се диференцира. Т.е. ако 8 часа не работи работника, ако е напълно спряла - компенсацията да е дължима за 8 часа. Ако е преминал на непълно работно време, то компенсацията да е дължима за неотработената част от работното време, така че да бъде допълнен неговия доход, пропорционално на това, което не отработва. Виждате, много предприятия преминават на непълно работно време, така че работникът не работи 2 часа, работи 6 или работи 4 часа, 4 часа почива. Тази компенсация трябва да се дължи върху частта, която не е отработена. Съответно върху тази част не следва да се дължат осигуровки.

[Мениджър](#)

✓ **В писмо до Народното събрание бизнесът предлага промени в Закона за извънредните мерки**

Четирите най-големи работодателски организации - АИКБ, БСК, БТПП и КРИБ, обединени в АОБР, излязоха с официално писмо до председателя на Народното събрание Цвета Караянчева и депутатите, в което настояват за изменение и допълнение на Закона за извънредното положение и правят своите предложения. Работодателите изтъкват, че новата мярка 60/40 не се радва на особена популярност, защото, вместо да стимулира заетостта, тя натоварва разходите на фирмите. Ето защо предлагат да се въведат някои промени в текста на закона преди той да бъде гласуван на второ четене в парламента.

Ето пълния текст на позицията:

ДО

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ОТНОСНО: Предложения за изменение и допълнение на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г. (ЗМДВИП)

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Представителните на национално равнище организации на работодателите АИКБ, БСК, БТПП и КРИБ, обединени в АОБР, чиито членове осигуряват работа на над 82% от наетите в България, за да се съхрани заетостта и подкрепят доходите на трудовите хора в рамките на заделения ресурс от 1 млрд. лева, изразяваме своето безпокойство от факта, че при над 60 000 принудително спрели работа и над 350 000 засегнати от кризата предприятия, при 5 000 души, оставащи без работа всеки ден, едва 228 предприятия (което е статистическа нула) искат да се възползват от подкрепата по реда на параграф 6 от ЗМДВИП. Причината много под 1% от предприятията да виждат възможност за запазване на работни места по предлагания ред е в същностни дефекти на закона (в параграфи 4 и 6 от преходните и заключителните му разпоредби), които работят в посока, обратна на желаната – вместо да способстват за запазване на работните места чрез разумно обезщетяване, тези норми правят запазването на заетостта невъзможно, разпореждайки работникът да получи брутно си трудово възнаграждение (т.е. цялото си възнаграждение) за времето, през което не полага труд. При това положение, предприятието е принудено да освободи работника, за когото е забранено или не може да осигури работа, т.к. не е в състояние да доплаща на същия работник пълно възнаграждение срещу никакъв труд. И тогава обезщетението за безработица се поема напълно от държавата, за период до една година, вместо той да бъде запазен в заетост с по-малко разходи.

Задължението за заплащане на пълния размер на трудовото възнаграждение на работниците и служителите, без каквато и да било насрещна престация, без положен труд, не намира опора нито в правната, нито в икономическата доктрина. Това е задължение за предприятията да заплащат еднакво както на работник, който е отработил пълно работно време, така и на работник отработил ½ работно време, така и на такъв, който за същия период не е работил изобщо. С такова задължение не се компенсира липсващ доход от неположен труд, а се заплаща пълно възнаграждение срещу никакъв труд. Това не е компенсация, а ощетяване на предприятието и на работещите в него работници, които трябва да изработят и осигурят пари за подобна необоснована компенсация, която облагодетелства единствено неработещите.

Принципът на компенсиране на неполучен доход предполага даване на част от неполученото, никога даване на целия доход. Така е и при определяне на размера на пенсиите, където те са малко над 40% от осигурителния доход, като търсената стойност е 60%. Обезщетението за безработица е 60% от получаваното възнаграждение. Това е така, защото тези плащания се явяват заместващ доход, който замества трудовия доход на работника или служителя във времето през което той не полага труд и в никакъв случай те не могат и не трябва да компенсират на 100% липсващия доход, защото това е лишено от икономическа и осигурителна логика и ще доведе до изкривяване на социално-осигурителния модел. Освен това, следва да се отчита фактът, че когато не се полага труд, разходите за издръжка спадат – средно с 40 % според обективни проучвания.

За да се използват максимално, ефикасно и ефективно ограничените финансови ресурси на държавата, така че в рамките на същия ресурс да се осигури на повече хора адекватна подкрепа, най-вече там, където е най-потребно, цялостна компенсация на дохода може да е допустима само по отношение на възнаграждения равни на минималната работна заплата, а с нарастване на дохода интензитетът на компенсация следва да намалява.

Поради извънредно кратките срокове на приемане, Закона страда и от други пропуски и противоречия, които следва да бъдат отстранени.

С §4, т. 2 на Преходните и заключителните разпоредби (ПЗР) на ЗМДВИП в Кодекса на труда (КТ) се създава нов правен институт „преустановяване на работата при обявено извънредно положение“, без да му се дава легална дефиниция.

Понастоящем, Кодексът на труда борави с понятията „спиране на работа“ и „преустановяване на дейността“ на предприятието. Понятието „преустановяване на дейността на предприятието“ е въведено в Кодекса на труда през 2010 г., за да уреди възможността на работник и служител на прекрати трудовото си правоотношение, в случаите когато работодателят, лицето, което го представлява, или лицето, определено да получава кореспонденцията на работодателя, не могат да бъдат намерени на адреса на управление, посочен в трудовия договор. Съгласно §1, т. 14 на Допълнителните разпоредби на Кодекса на труда, „преустановяване на дейността е фактическото преустановяване на производствената и/или стопанската дейност на предприятието за повече от 15 работни дни, без да е обявен престой или спиране на работа, поради технологични причини или производствена необходимост“.

На практика, при така създалата се ситуация, дейността на работодателя се спира и работникът или служителят се намира в престой. Въвеждането на нов правен институт подвигва въпроса каква е разликата между спиране на работата, престой и преустановяване на дейността, без да носи добавена стойност. По тази причина смятаме, че следва да се използват установените институти (спиране на работата), прилагането на които е ясно и непротиворечиво.

С §4, т. 5 ПЗР ЗМДВИП се създава нов чл. 267а КТ – „Трудово възнаграждение при преустановяване на работата при обявено извънредно положение“, съгласно който за времето на преустановяване на работата работникът или служителят има право на брутно си трудово възнаграждение.

Трудовото възнаграждение е насрещната престация от работодателя срещу предоставянето на работната сила на работника. Ето защо, извън установените изключения (напр., при ползване на платен годишен отпуск), ако задължението на работника или служителя да престира труд се спира, то се спира и насрещното задължение за работодателя да начислява и изплаща трудово възнаграждение. Доколкото трудовото правоотношение за периода на спиране на работата не е прекратено, за него на работника или служителя ще се полага и платен годишен отпуск (арг. чл. 351, ал. 1 КТ), което допълнително ще натовари финансово предприятията.

Задължението за начисляване и изплащане на брутно трудово възнаграждение на работниците при престой, скрепено със задължението за начисляване и изплащане на брутно трудово възнаграждение, в ситуация на извънредно положение от неработещи предприятия, за неопределено дълъг период от време, е предпоставка за постигане на точно обратния на целения ефект, а именно – съкращения на работници и служители, вместо запазване на заетостта.

С §6 на ПЗР ЗМДВИП се въведе норма, съгласно която по време на действието на този закон, но за срок не по-дълъг от три месеца, Националният осигурителен институт превежда 60 на сто от размера на осигурителния доход за месец януари 2020 г. за лица, осигурени по чл. 4, ал. 1, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване от осигурители, отговарящи на критерии, определени с акт на Министерския съвет. Средствата се превеждат по банков път на съответния осигурител. В случай че осигурителят не изплати пълния размер на трудовото възнаграждение на работниците и служителите, за които са получени средствата, той се задължава да ги възстанови.

С Постановление № 55 от 30 март 2020 г. за определяне на условията и реда за изплащане на компенсаци на работодатели с цел запазване на заетостта на работниците и служителите при извънредното положение, обявено с решение на народното събрание от 13 март 2020 г. (Постановлението), Министерският съвет прие критерии и ред за кандидатстване от работодателите за компенсаци. Мярката е проектирана по начин, който пречатства възможностите да бъдат подпомогнати онези, които най-много се нуждаят от подкрепа. Съществува реална опасност повечето работници и служители в предприятия, чиято дейност е засегната от противоепидемичните мерки, да останат без всякакъв доход, поради невъзможност на предприятията да осигурят 40 на сто от възнагражденията, осигурителните вноски и възможността да заплащат пълния размер на възнагражденията на работниците и служителите, за които е получена компенсацията за двойно по-дълъг срок, какъвто е сега установеният ред. Същевременно, редица предприятия ще трябва да направят значителен разход, за да извършат съкращения, за да могат работниците да се регистрират и да получат обезщетения за безработица. В допълнение, при масови уволнения, процедурата отнема между 30 и 45 дни. Ако работодател не отговаря на критериите, заложи в Постановлението, или какъвто е масовия случай – не разполага с финансов ресурс да плаща 40% от брунтните заплати плюс близо 20 % осигуровки при спряна работа, работниците са поставени под риск да не разполагат с никакви финансови средства – нито под формата на трудови възнаграждения, нито под формата на обезщетения.

За да се постигне реален ефект от предложената мярка и да се преодолеят идентифицираните проблеми, е необходимо работодателите да не бъдат наточвани с разходи за трудови възнаграждения и свързаните с тях осигурителни вноски, в случаите, когато работата на предприятието е спряна (напълно или частично) и когато работникът или служителят не полага труд. За периода на престой, работникът или служителят следва да получава обезщетение от фонд Безработица, като същевременно запази работното си място.

За да се избегне дискриминация между обезщетяване на работници и служители, които са в престой, и тези, които работят на непълно време, предлагаме доходът на работещите при непълно работно време по реда на чл. 138а, ал. 2 да бъде допълнен с обезщетение, в размер пропорционално на неотработеното време.

Предложението създава възможност едновременно за запазване на интересите на работниците и служителите, работодателите и тези на фиска, доколкото се намалява периодът до 3 месеца на изплащане на обезщетение, в сравнение с хипотезата, при която същите тези лица могат да получават същия размер на обезщетение за период до 12 месеца. По този начин работодателят ще запази заетостта в предприятието си.

С оглед на горното, единодушното ни мнение е, че за да е работеща мярка за запазване на заетостта, е необходима законодателна промяна, чрез която със средствата да могат да бъдат подпомогани пряко и частично отсъстващите доходи на работниците и служителите, без да се поставят неизпълними условия пред предприятията. В тази посока е и нашето предложение.

1. В ПЗР ЗМДВИП, § 4., т. 2:

1.1. Заглавието да се измени, както следва: думата „преустановяване“ да се замени с думата „спиране“ и да придобие следната редакция: „Спиране на работата при обявено извънредно положение“

1.2. Текстът на алинея 120в да придобие следната редакция:

„Когато при обявено извънредно положение са въведени противоепидемични мерки, ограничаващи пряко или косвено упражняваната дейност, работодателят може със заповед да спре работата на предприятието, на част от него или на отделни работници или служители.“

Действащата редакция на алинея 2 урежда несъществуваща хипотеза, с която работата на предприятието или на част от него се преустановена със заповед на държавен орган. За работодателя се създава задължение да не допуска работниците или служителите до работните им места за периода, определен в заповедта. Със Заповед РД-01-124 от 13.03.2020 г. на Министъра на здравеопазването не се преустановява работата на предприятията, а се преустановяват посещенията в редица обекти. Предложената редакция на чл. 120в отразява действителната ситуация.

2. В ПЗР ЗМДВИП, § 4., т. 3, буква „а“:

Ал. 2 на чл. 138а да бъде изменена и допълнена, както следва:

"(2) В предприятието, в част от него или за отделни работници или служители работодателят може да установи за целия период на обявено извънредно положение или за част от този период непълно работно време за работниците и служителите, които работят на пълно работно време."

Предложената редакция позволява гъвкавост на работодателя при установяване на непълно работно време, съобразно реалната си необходимост.

3. В ПЗР ЗМДВИП, § 4., т. 4:

Алинея 1 на чл. 173а да бъде изменена и допълнена, както следва:

Думите „със заповед на работодателя или със заповед на държавен орган“ да бъдат заличени, а думата „преустановена“ да бъде заменена с думата „спряна“ и текстът да придобие следната редакция:

„(1) Когато, поради обявено извънредно положение е спряна работата на предприятието, на част от предприятието или на отделни работници и служители, работодателят има право да предостави платения годишен отпуск на работника или служителя и без негово съгласие, включително на работник или служител, който не е придобил 8 месеца трудов стаж.“

4. В ПЗР ЗМДВИП §4., т. 5.

4.1. Заглавието да бъде изменено, както следва:

„Обезщетение при спиране на работата и при установено непълно работно време при обявено извънредно положение“

4.2. текстът на чл. 267а да бъде изменен, както следва:

„Чл. 267а. (1) За времето на спиране на работата в случаите по чл. 120в, както и при установяване на непълно работно време от работодателя по чл. 138а, ал. 2 от Кодекса на труда, работникът или служителят има право на парично обезщетение по реда на §6 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. Периодът на спиране на работа се зачита за трудов стаж.

(2) При въвеждане на непълно работно време от работодателя по чл. 138а, ал. 2 от Кодекса на труда, размерът на паричното обезщетение се определя пропорционално на неотработеното време.

5. В ПЗР ЗМДВИП §5

1. Добавя се нова т. 3 със следното съдържание:

3. В чл. 9 ал. 2 се добавя нова т. 6:

„т. 6. през което лицето е получавало парично обезщетение по чл. 267а КТ“.

С предлаганото изменение се предвижда периодът на получаване на обезщетение по реда на чл. 267а да се зачита за осигурителен стаж, без да се дължи внасяне на осигурителни вноски.

6. В ПЗР ЗМДВИП § 6

Текстът да придобие следната редакция:

§6. (1) По време на действието на този закон, но за срок не по-дълъг от три месеца, Националният осигурителен институт превежда парично обезщетение в размер на 60 на сто от размера на осигурителния доход за месец януари 2020 г. на лица, осигурени по чл. 4, ал. 1, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване от осигурители, отговарящи на критерии, определени с акт на Министерския съвет. Средствата се превеждат по банков път на съответните осигурени лица в срок до 5 работни дни въз основа на предоставена от Агенцията по заетостта писмена информация.

(2) Средствата, превеждани по реда на ал. 1, са за сметка на фонд "Безработица" на държавното обществено осигуряване.

(3) Осигурителите по ал. 1 подават до Агенция по заетостта информация за лицата, попадащи в режима по чл. 120в или 267а по ред и условия, определени в акт на Министерския съвет.

7. Да се създаде точка в ПЗР ЗМДВИП със следното съдържание:

„Дължимите обезщетения на осигурените лица, посочени в заявленията, подадени по реда на §6. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., преди влизане в сила на този закон, се изплащат по реда на този закон.“

С предложението текст се уреждат случаите на вече подадените заявления.

С уважение,

Кирил Домусчиев

Председател на КРИБ Ротационен председател на АОБР за 2020 г., От името и по поръчение на АИКБ, БСК, БТПП и КРИБ

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Парламентът гласува актуализацията на бюджета и промените в закона за извънредното положение

Парламентът се събира извънредно, за да гласува окончателно актуализацията на бюджета и промените в Закона за извънредното положение.

В началото на заседанието народните представители ще разгледат предложението на управляващите за замразяване на депутатските заплати, както и за спиране на партийните субсидии по време на извънредното положение.

Народните представители предлагат още по-малки глоби за нерегламентирани разходки в парка - от 300 до 1000 лева, но оставят максималната глоба от 5 хиляди лева за тези, които нарушават задължителна карантина.

Депутатите ще гласуват и новите текстове по мярката 60 на 40 за подкрепа на бизнеса. Според тях държавата ще плаща и осигуровките на работниците в засегнатите от кризата предприятия. За целта кабинетът предлага формиране на бюджетен дефицит от 3,5 млрд. лева и увеличаване на тавана за поемане на нов държавен дълг до 10 млрд. лв.

✓ Емил Караниколов: С всеки изминал ден все повече сектори от икономиката започват да боксват

"Колелото е завъртяно. Въпросът е докъде и колко ще продължи. Няма как да имаме работеща икономика, ако нямаме здрави хора", каза в студиото на "Денят започва с Георги Любенов" министърът на икономиката Емил Караниколов.

По негово мнение в момента мерките са такива, каквито трябва да бъдат. Изоляцията е най-добрият механизъм. Това не е първа криза за икономиката, но не може все още да се каже дали е най-голямата, тъй като нещата се влошават с всеки изминал ден.

Емил Караниколов: Със здрави хора и със сплотена нация ще се справим.

Той се съгласи, че определени сектори от икономиката ни страдат заради извънредните мерки, но и без тях, ако никой не ходи по хотели и ресторанти, ефектът е щял да бъде същия. Значително по-голям проблем са икономиките около нас. Колкото повече са забавят големите предприятия в Европа, толкова по-тежко ще е за българската икономика.

Министърът смята, че трябва да се борим с COVID-19 на глобално ниво. Имаме готовност да предприемем допълнителни икономически мерки. В момента са приети краткосрочни такива. За първото тримесечие страната ни няма проблем по икономически показатели. Те ще излезнат тепърва.

Моделът 60/40 е първа ефективна мярка, за да се опита държавата да помогне, обясни министърът. По негово мнение не би трябвало бизнесът да очаква, че държавата ще плати 100% от заплатата на техния работник.

Емил Караниколов: Това са краткосрочни мерки. Нека да видим какво ще се случи в следващия един месец. С всеки изминал ден все повече сектори от икономиката започват да боксват.

Той обясни, че сега не е момент за популизъм. Бюджетът е един. Не трябва да се раздават пари само заради това, че някой се е събудил и е решил, че трябва да му се вдигне рейтинга, каза Караниколов.

Емил Караниколов: Няма такъв механизъм да можеш да помогнеш на всеки, толкова на колкото на него му се иска.

В момента се прави предложение правителството да може да изтегли заем до 10 милиарда, но никой не е казал, че тези пари днес или утре ще се теглят.

✓ Йорданка Фандъкова: Предприети са мерки за бизнеса и за бюджета на общината

Една от най-важните задачи в момента е почистването и дезинфекцията в града, обясни в студиото на "Денят започва с Георги Любенов" кметът на столицата Йорданка Фандъкова. Тя обясни, че въпреки валежите през днешния ден продължава дезинфекцирането на спирките, защото е важно почистването на рисковите зони.

Кметът увери, че няма проблем с извозването на боклука на София. Полагани са максимални усилия през годините. От 100% депониране преди 10 години в момента то е 16%. Кметът е възложила задачи и за миене, и за дезинфекциране. Хората, които работят в чистотата, също са подложени на доста голям риск, каза Фандъкова.

Водят се разговори с православната църква за това как ще бъдат проведени Цветница и Великден в града.

Йорданка Фандъкова: Всеки има икона вкъщи. Нека да останем да се помолим вкъщи, за да предпазим, ако не себе си, близките си, съседите си, да не предизвикваме допълнителни проблеми.

Ще бъдат дезинфекцирани пространствата около църквите. Навън ще бъдат изнасяни маси с върбови клонки.

От началото на извънредното положение има финансови загуби за общината. Според кметът е ясно, че трябва да се предприемат мерки за срива в някои сфери.

Йорданка Фандъкова: От първите дни заедно с предприемането на мерките за почистване и дезинфекция, и помощ за нуждаещите се хора, ние предприехме и мерки за бизнеса и за бюджета на общината.

Създаден е икономически съвет с водещи експерти. Поканени са общински съветници от всички политически групи.

Йорданка Фандъкова: Вече има пълно съгласие за това да освободим от такса тротоарно право всички заведения, които не работят в условията на извънредно положение, а също така от наеми на общински помещения или терени, включително на пазарите, за тези от тях, които не работят. Предвиждаме и гаранции за малки и средни предприятия.

За месец март Центърът за градска мобилност е загубил приходи на стойност от около 6 милиона лева. Трите транспортни оператора - автотранспорт, електротранспорт и метрото - около 6 милиона и половина. За април се очакват още по-големи загуби. Продажбата на билети и карти е почти замряла. Обмисля се продължаване на валидността на картите за градски транспорт, както и на служебния абонамент за "синя" и "зелена" зона за времето когато те не са действали.

✓ Медицинският експертен съвет към правителството спира да съществува

Медицинският експертен съвет към правителството вече спира да съществува, обяви председателят му проф. Коста Костов - причината е изпълнена задача. Медиците от съвета за връщат към задълженията си да лекуват пациенти.

Проф. Коста Костов, председател на Медицинския съвет: Медицинският експертен съвет си е изпълнил работата и задачите по заповедта от 23.03.2020 год. на министър-председателя Бойко Борисов и формално спира да съществува, но продължава по визията си за допълване и освежаване на текстовете като неформална вече професионална група. Т.е. нашите ангажименти към колегите продължават и ние няма да спираме докато не свърши епидемията и стигнем и затворим текстовете с терапията. Ако Министерския съвет има и занапред нужда от експертиза по различни медицински задачи, ние сме готови да го обсъдим и да решим дали бихме могли да бъдем полезни.

✓ Фирми орязват заплати, за да запазят служителите си

Фирми вече орязват заплати, за да запазят служителите си.

Заради пандемията поръчките в тази печатница са намалели значително. Вместо да съкращава собственикът е намалил заплатите на част от служителите.

Николай Радев - собственик на печатница: В близо 30-годишния ми опит никога досега не ми се е налагало да намалявам заплати. Ощетил съм онези мои служители, които бяха с най-високи заплати. Сега всички сме, включително и собствениците, на минимална работна злата.

Така около 50 души остават на работните си места.

Николай Радев - собственик на печатница: Може би ще се наложи да съкратим работното време на 4 часов работен ден. за да не се налага да правим съкращения.

Печатницата вече произвежда предпазни шлемове. Собственикът планира да се възползва от схемата 60/40 за месец март.

Николай Радев - собственик на печатница: Ще кандидатстваме, но занапред не знам с какви средства ще остана.

Въпреки, че мерките за социалната изолация не пречат на работния процес, пандемията се отразява и на ИТ сектора

Елена Маринова - президент на софтуерна компания: Вече има компании, които прекратиха, редуцираха своята дейност или търсят алтернативна заетост на екипите си. И очакванията са ми през следващите 3 месеца да продължат проблемите.

Ако извънредните мерки паднат в следващите 3 месеца секторът може да се възстанови още в края на годината.

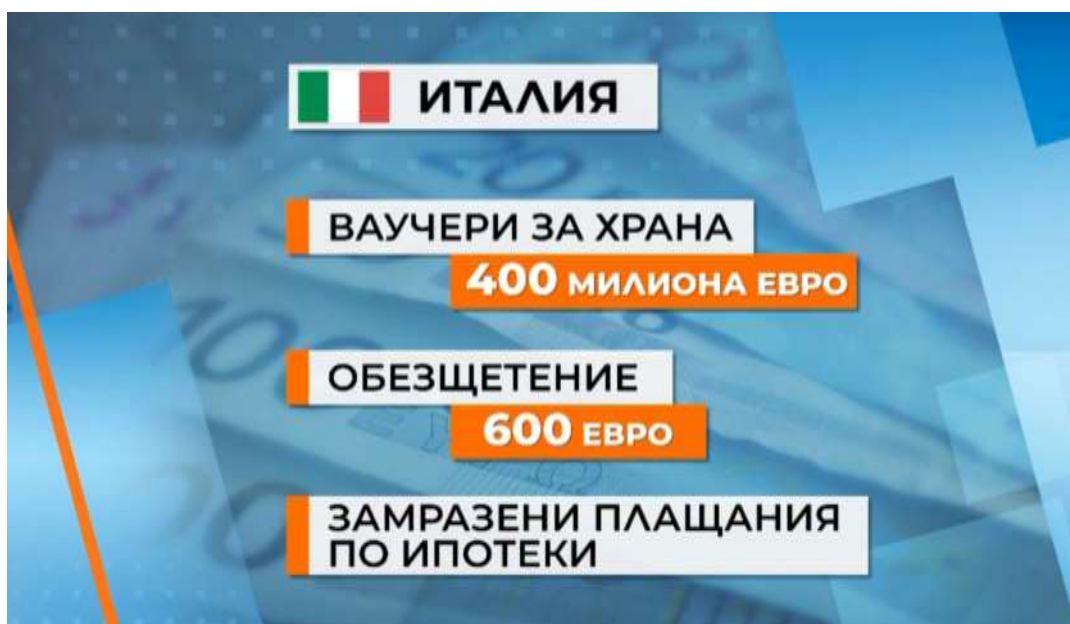
Елена Маринова - президент на софтуерна компания: Очакванията са ми за силен възход на ИТ сектора след като премине настоящото положение.

Маринова призова седмокласниците да се ориентират към математическите гимназии, а кандидат-студентите към ИТ специалности, защото секторът ще се развие още по-добре след кризата.

✓ **Икономически мерки в подкрепа на малкия бизнес в Европа**

Икономическият живот в Европа замръзна. Но правителствата на най-засегнатите от COVID-19 европейски страни вече включиха мерки в подкрепа на бизнеса и гражданите си. Какви са те международният ни редактор Ива Стойкова е в студиото ни.

Най-тежко пострада малкият бизнес, самонаетите, хората на свободна практика и сезонните работници. Именно те са във фокуса на европейските правителства.

В Италия се раздават ваучери за храна на обща стойност 400 милиона евро. Предвидени са и обезщетения от 600 евро.

Испания отдели 700 милиона евро за безлихвени кредити, а директната подкрепа за най-уязвимите е до 900 евро месечно. Освен това не може да се спират неплатени ток, вода и комуникации.

Подобна временна мярка въведе и Германия, а подкрепата за малките компании е до 15 хиляди евро. Пандемията от COVID-19 в Европа наложи не само карантин в най-засегнатите държави, но и спиране на производства, които не извършват жизненоважна дейност. Малкият бизнес практически е блокиран, а безработицата расте. Само допреди седмици италианските власти не биха допуснали, че хората няма да успяват да плащат сметки и да пазаруват.

Но ето че правителството спешно отпусна 400 милиона евро под формата на ваучери за храна. Те са преди всичко за безработните и принудените да затворят бизнеса си.

Всяка община сама организира раздаването им, но схемата е обаждане по телефона и доставяне на ваучерите до дома на нуждаещите се.

Марта Налин, общински служител в Падуа: Тази извънредна ситуация се отразява най-много на младите, на несигурните работни места и на вече безработните.

В Испания само през месец март, който традиционно е добър за заетостта, работата си загубиха над 300 хиляди души. Затворени са барове, ресторанти и магазините, които не продават стоки от първа необходимост.

Ракел, служител в ресторант: За нас ще има субсидии, но имам колеги, които не разполагат с нищо.

Глътка въздух получават домакинствата, които не са успели да платят режийните си, като сроковете за това се удължават с месец. Хората могат да кандидатстват и за помощ за плащането на наеми, като тя достига до 900 евро. Собствениците на имоти нямат право да гонят наематели.

В Германия, малкият бизнес, самонаетите, земеделските производители могат да разчитат на 15 хиляди евро държавна подкрепа. Федералните власти пиремат заявленията и организират плащанията. А интересът е голям.

Юрген Алеркамп, банкер: Няма нужда от паника, а оптимизъм. Просто трябва да се подготвят документите и да се запази спокойствие. Разбираме, че хората са нервни и се страхуват.

Държавата поема 60% от възнагражденията на служителите в засегнатите бизнеси. Преференциални кредити и данъчни отсрочки са сред другите икономически мерки, които Германия въведе.

[БНР](#)

✓ Предложението за мораториум върху плащания по кредити ще бъде внесено в БНБ

Предложението за временен мораториум върху кредитни плащания на граждани и фирми, затруднени заради кризата с Covid-19, ще бъде внесено в БНБ. То е изготвено от Асоциацията на търговските банки и се базира на насоките, които миналата седмица бяха дадени от Европейския банков орган, съобщи председателят на асоциацията Петър Андронов.

Временните отсрочки ще важат за всички видове кредити на коректни длъжници до 1 март. Под "коректни" банките разбират такива, които винаги са обслужвали вноските си или имат едно просрочие до 30 дни, допълни Андронов и обясни какво ще представлява частичният мораториум:

"Нов погасителен план, който през определен период от време - няма да го назова, докато Централната банка не потвърди нашето предложение, ще имат възможност да не погасяват или само главница, или, ако техните затруднения са по-съществени, и главница, и лихва.

И целият срок на техния кредит ще се отложи с периода на така наречения "мораториум".

След като предложението бъде внесено в Централната банка, се очаква тя да одобри предложението ред и след получаване на одобрението, търговските банки ще започнат да го прилагат във възможно най-кратък срок, увери Петър Андронов.

✓ Нова емисия държавни ценни книжа

Дълг от 200 милиона лева ще бъде поет чрез петата емисия на държавни ценни книжа от началото на годината.

Това ще бъде първата емисия в условията на извънредно положение, като тя е включена в настоящия лимит на новия държавен дълг от два милиарда и 200 милиона лева.

Емисията от държавни ценни книжа е с годишен лихвен процент от 0,01% и ако бъде одобрена от финансовото министерство, новият дълг от началото на годината ще стане един милиард лева.

Анонсът за аукциона бе направен преди да бъде представена актуализацията на бюджета, но е първото предлагане от началото на кризата с Covid-19 и се приема като тест за пазара.

При предишните емисии, които бяха с различна срочност, страната ни постигна много добра доходност, дори отрицателна - при първите две предлагания на 5-годишните книжа.

Именно те се предлагат сега на инвеститорите.

[Мениджър](#)

✓ Работните места в риск

Мерките за борба с пандемията ще доведат до значителни стопански загуби, като макроикономическите измерения почти сигурно ще надхвърлят спада след финансовата криза от 2008 г., прогнозира от Института за пазарна икономика (ИПИ). Експертите от ИПИ излизат днес с първи преглед на засегнатите отрасли с уточнението, че това е начален опит да бъдат очертани различния тип негативни въздействия върху отделните сектори на икономиката. Оценките са базирани на широк кръг данни за структурата на стопанските отношения, ключовите пазари и продуктовата специализация, като се имат предвид и най-новите данни за дейността и затрудненията в различните типове производства. Анализът се спира най-общо върху 3 ефекта:

- Пряк (незабавен) ефект. Това е непосредственият ефект от забраните и ограниченията като включват се както вътрешните мерки, например за ресторанти, спортни и културни прояви, търговски центрове, така и външните сред които ограничения в пътувания в чужбина, отменени полети и др.
- Косвен (средносрочен) ефект. Тук се обобщават различните непреки въздействия, които с голяма вероятност ще се проявят в месеците, следващи отмяната или смекчаването на преките забрани за дейност и ограничения пред социалния живот. Последиците ще са както от спряната работа и понесените загуби заради противоепидемичните мерки, така и заради неизбежната промяна в структурата на потребление и очаквания спад на заетостта и доходите.
- Зависимост от външни пазари. Независимо дали става въпрос за незабавни и средносрочни въздействия, за някои отрасли водеща е динамиката на вътрешния пазар, докато за други решаващо е възстановяването на дейността и поръчките на чуждестранните партньори.

Силата на въздействието е илюстрирана чрез оценка в 3 степени: „слабо“ (1), „средно“ (2) и „силно“ (3). Оценка трябва да се приемат с голяма доза условност, като отправна точка за дискусия, и ще бъдат динамично променяни при получаване на актуални данни за развитието на кризата, уточняват авторите на анализа. Те подчертават, че всички сфери на стопански и обществен живот ще претърпят трансформация, включително и публичните услуги, и следователно дори дейността, за които на този етап се прогнозира „слаб“ ефект, почти сигурно ще понесат финансови щети и ще се наложи да се адаптират.

Фокусът е върху работните места в риск, като в таблицата са посочени данни за общия брой на наетите лица в отделните икономически дейности. Дейността на самонаетите лица не е отчетена, което предполага, че общата заетост по сектори е по-висока, като това е особено характерно за селското стопанство, ресторантьорството и хотелиерството, както и за някои видове професионални услуги. Окуражаващ извод към момента е, че дори при силно засегнатите отрасли голяма част от компаниите ще се приспособят и ще успеят да продължат дейността, съответно ще съхранят част от служителите си. В този смисъл „заетост в риск“ не трябва да се разглежда като прогноза за очаквано закриване на работни места за целия отрасъл, посочени в таблицата, уточняват от ИПИ.

Икономическа дейност	Наети лица, 2019 г.	Пряк (незабавен) ефект	Косвен (средносрочен) ефект	Зависимост от външни пазари
Селско стопанство *	70,978	1	1	2
Добив на въглища	8,686	1	1	1
Добив на метални руди	6,368	2	1	1
Добив на неметални материали и суровини	4,528	2	2	1
Производство на хранителни продукти	74,970	1	1	1
Производство на напитки	11,683	1	1	1
Производство на тютюневи изделия	1,385	1	1	1
Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло	11,535	2	1	2
Производство на облекло	76,239	2	1	3
Обработка на кожи и кожени изделия	10,570	2	1	3
Производство на дървен материал и изделия от него, без мебели	13,700	1	1	2
Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон	9,129	2	1	3
Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители	8,794	2	2	1
Производство на химични продукти	13,476	2	1	3
Производство на изделия от каучук и пластмаси	29,564	3	2	3
Производство на изделия от други неметални минерални суровини	19,761	2	2	1
Производство на основни метали	12,867	3	2	3
Производство на метални изделия, без машини и оборудване	53,780	3	2	2
Производство на компютърна техника, електроника и оптика	10,489	3	2	3
Производство на електрически съоръжения	27,427	3	3	3
Производство на машини и оборудване	31,497	3	3	3
Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета	21,806	3	3	3
Производство на превозни средства, без автомобили	5,495	3	2	3
Производство на мебели	19,055	2	2	2
Производство и разпр. на електрическа и топлоенергия и газ	29,859	1	1	1
Събиране, пречистване и доставяне на води	16,220	1	1	1
Строителство	129,375	2	2	1
Търговия на едро, без търговията с автомобили	152,613	1	1	1
Търговия, обслужване и ремонт на автомобили	35,148	3	2	1
Търговия на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	82,537	1	1	1
Търговия на дребно с нехранителни стоки	112,709	2	1	1
Търговията с автомобилни горива и смазочни материали	13,803	2	2	1
Сухопътен транспорт	87,100	3	1	2
Въздушен транспорт	2,439	3	3	2

* Селското стопанство се характеризира с голям дял на самонаетите лица

** Данните за 2019 г. са приблизителни, и в двата сектора има значителен брой самонаети лица

Автор: Лъчезар Богданов. Анализът е публикуван в [седмичния бюлетин на Института за пазарна икономика](#)

✓ НАП позволи да възстановяваме по телефона забравен ПИК

Потребителите, които имат персонален идентификационен код (ПИК) от НАП, но са го забравили, ще могат да го възстановят само с едно обаждане на информационния телефон на приходната агенция: 0700 18 700 или 02/98596801 за чужбина, като изберат меню 6 – „Информация с ПИК“, под меню 3 – „Забравен ПИК“. Необходимо условие е клиентът да има достъп и да ползва към момента електронния си адрес, който е заявил при издаването на ПИК.

След свързване с консултант от Информационния център и след надеждна идентификация, клиентът ще получи временен ПИК. С него той ще може да влезе в е-услугите на НАП, да въведе нов код и да го потвърди. На имейл адреса си потребителят ще получи линк за активация на въведения от него код, с който ще може да ползва пълния обем електронни услуги, предоставяни от НАП.

В случай, че потребителят няма достъп до електронния си адрес, посочен при издаването на ПИК, то той трябва да попълни и подаде заявление за получаване на нов в удобен за него офис на НАП. Издаването на ПИК отнема само няколко минути. От съображения за сигурност, той се дава лично на клиента или на упълномощено от него лице в запечатан плик. Причината е, че всички действия извършени с ПИК, включително подаване на декларации и документи, се считат за саморъчно подписани от клиента.

Потребителите с персонален идентификационен код от НАП, които до момента са имали възможност само да правят справки, вече ще могат онлайн да разширят обхвата на е-услугите с ПИК, които ползват, без да ходят до офис на приходната администрация. Така те ще могат да подават декларации, документи и заявления онлайн. В края на април изтича срокът за подаване на декларациите за Данък общ доход от физически лица. За тях не важат отложените заради извънредното положение срокове.

Общият брой е-услуги на НАП, достъпни с ПИК надхвърли 35. Сред тях са подаване на данъчни и осигурителни декларации, справки за задълженията с възможност за плащане, включително и за местни данъци и такси, справки за изплатени доходи, за осигурителен доход, за извършени плащания и погасени с тях задължения, актуално състояния на трудови договори, подаване на заявления и получаване на удостоверения и други.

Към момента близо 860 000 граждани имат активен ПИК, като от обявяване на извънредното положение на 13 март до момента издадените нови персонални идентификационни кодове са 17 345. С ПИК на НАП могат да се ползват, както е-услугите на агенцията, така и е-услуги, предоставяни от други администрации, сред които НОИ, Националната здравно-осигурителна каса, Агенция по заетостта, Агенция по вписванията, Министерство на земеделието, 60 общини, сред които и Столична и други.

Националната агенция за приходите призовава отново своите клиентите при възможност да отложат посещенията си в офис на ведомството до преустановяването на извънредното положение, като дотогава използват електронните услуги, достъпни на <https://inetdec.nra.bg/> с персонален идентификационен код или електронен подпис. Структурите на НАП продължават да работят и да обслужват клиенти при допълнителни мерки за защита и постоянна дезинфекция на помещенията.

Подробна информация за данъчните и осигурителни правила по време на извънредното положение е достъпна в специална рубрика на сайта на НАП - <https://nap.bg/page?id=762>. Информационният център на НАП – отговаря на въпроси на клиенти на телефон: 0700 18 700 от 8.30 часа до 18.00 часа в делнични дни, на цена според тарифите на съответния оператор.

✓ 50% ръст на сигналите до Инспекцията по труда от 13 март насам

Близо 600 сигнала от граждани са постъпили в Инспекцията по труда, откакто е обявено извънредното положение у нас. Това е ръст с почти 50% на сигналите, които обикновено се получават за идентичен период. Най-много от тях касаят заплащането на труда – около 1/3 от всички сигнали. Следват сигнали, свързани с прекратяване на трудовото правоотношение.

Инспекцията по труда е прекратила към момента плановите проверки и е насочила усилията си към решаване на сигналите. Извършват се проверки на спазването на противоепидемичните мерки, свързани с ограничаването на разпространението на коронавируса COVID-19, като при наличие на нарушения, контролните органи ще дават задължителни за изпълнение предписания и търсене на административнонаказателна отговорност.

От ГИТ напомнят на работниците и служителите, че и в периода на извънредно положение те не могат да бъдат изпращани в неплатен отпуск без тяхно съгласие. Работещите не трябва да подписват документи, с чието съдържание не са съгласни – например за прекратяване на трудов договор по взаимно съгласие или със задна дата, или заявление за неплатен отпуск. Работодателят следва да им предостави веднага заповеди за прекратяване на трудовите договори, в които да са отразени всички дължащи им се обезщетения - за неизползван платен годишен отпуски, за неспазено предизвестие, ако им се дължи такова, за придобито право на пенсия и др. Срокът на предизвестие тече и по време на ползването на законоустановен отпуск. При сигнали, в които се съдържат данни за престъпление, ГИТ ще информира Прокуратурата.

✓ Обединение „Бъдеще за туризма“ предлага 6 спешни мерки за спасяване на туристическия бранш

Временно отлагане на осигурителни плащания, гратисен период върху кредитите и лизингите, целеви финансов ресурс с цел гарантиране ликвидността и безвъзмездно финансиране на 80% от Фонд „Работна заплата“. Това са част от мерките,

около които се обединиха представители на близо 300 неправителствени организации, физически и юридически лица в сферата на туризма и съпътстващите го сектори, които влязоха в Обединение „Бъдеще за туризма“. Фирмите от бранша настояват платените от потребителите суми за неосъществени пътувания да се възстановяват под формата на ваучер, споразумение за отложено пътуване и с връщане на парите в срок до 12 месеца. Браншът е категорично против с пари на клиенти да се покриват загуби и щети, които нямат нищо общо с настъпилата криза. Според организацията, извънредното положение налага отлагане влизането в сила на промените в Наредба Н-18/2018 г.

Обединение „Бъдеще за туризма“ изпрати отворено писмо до правителството и парламента с предложения от 6 мерки, имащи за цел да извадят фирмите от първоначалния шок чрез различни краткосрочни пазарни решения с минимален риск за фиска.

"След въвеждането на извънредното положение и прилагането на поредица от ограничителни мерки в страната за предотвратяване разпространението на COVID-19 сме свидетели на вече изразени тежки последствия от икономическа криза в национален и световен мащаб, които сериозно засегнаха и сектор "Туризм" у нас", се казва в писмото, което ще бъде внесено в правителството и парламента в понеделник, 6 април 2020 г.

"Всички ние апелираме за вашето внимание и подкрепа, за да спасим българския туризъм и над 250 000 български граждани, пряко заети в него. Като един от най-засегнатите отрасли от икономиката в настоящата криза туризмът е поставен в абсолютна невъзможност да функционира, а всички заети в него лица са лишени от правото си да осъществяват нормална дейност. Туризмът сега е спрял и ако част от останалите сектори на икономиката имат възможност за преориентация и забавяне в обратните им процеси, то туристическата дейност е преустановена изцяло. Ваше право и отговорност е да защитите подобаващо бранша ни, като предприемете спешни социално-икономически мерки в краткосрочен и дългосрочен план за стабилизиране и спасяване на всички заети в туризма лица – туроператори, туристически агенти, екскурзоводи, случаен превоз, хотели, ресторанти и съпътстващи дейности", се казва в писмото.

Обединение „Бъдеще за туризма“ предлага следните 6 краткосрочни социални и икономически мерки:

1. Отлагане на осигурителни плащания, дължими от работодател, работник и самоосигуряващи се лица за период от минимум 6 месеца, считано от 13.03.2020 г. Задълженията за посочения период да бъдат освободени от лихви за забавяне в рамките на 6 месеца след изтичане на този срок.
2. Гарантиране на гратисен период върху кредитите и лизингите на юридически и физически лица, пряко заети в туризма, отлагане на плащанията по главници и лихви в срок от минимум 6 месеца от обявяване края на извънредното положение. Тази мярка е необходима с оглед опазване на материалния ресурс и жизнеспособността на заетите в сектор туризъм. Посочените мерки вече са предвидени в оздравителния план на Европейската комисия и се прилагат успешно в други страни-членки на Европейския съюз.
3. Осигуряване на пряк целеви финансов ресурс с цел гарантиране ликвидността в туристическия сектор. Прилагане на европейската мярка за оздравяване и реструктуриране на цялата верига от туристическата индустрия, която е в затруднено финансово положение. Осигуряване на безвъзмездна финансова помощ за покриване на неотложните плащания на физическите лица, както и за регулярни фиксирани разходи на фирмите.
4. Безвъзмездно финансиране на 80% от Фонд "Работна заплата" за предприятия, принудени да преустановят работа с цел съхраняване на работните места и обезпечаване финансовата сигурност на работници и служители, за които единствената алтернатива на безработицата е неплатеният отпуск.
5. Отлагане влизането в сила на промените в Наредба Н-18/2018 г. за период от 12 месеца.
6. При настъпване на непреодолима сила, туроператорите да предлагат мерки за защита на средствата на клиентите като същевременно се запазят стопанските структури в туризма. Варианти за възстановяване на платената от потребителя сума под формата на:
 - Ваучер – прилагане на споразумение по основния договор, според което платената от клиента сума е гарантирана за туристически пакет, обявен от туроператора, издаващ ваучера. Стойността на ваучера е равна на всички плащания, направени по договора, а валидността му е със срок до 12 месеца от датата на издаване. Това е добра практика в страните от Европейския съюз, която осигурява баланс между интересите на всички страни.
 - Промяна на датата по вече платен туристически пакет по споразумение на заинтересованите страни.
 - Възстановяване на платената от потребителя сума при отмяна на пътуване в условия на извънредно положение да се извърши в срок до 12 месеца от подписване на споразумението към основния договор. При невъзможност от страна на туроператора да възстанови предплатените/депозирани суми, поради липса на ликвидни средства, предоставяне на безлихвено финансиране, което да обезпечи заявените плащания.

Целият текст на отвореното писмо може да прочетете [ТУК](#).

✓ Чуждите фирми у нас искат замразяване на плащането на данъци и осигуровки до септември

12 мерки за подпомагане на бизнеса по време на пандемията причинена от коронавирус, предлагат от 11-те най-големи двустранни търговски камари от у нас. Писмото с предложенията, изпратено до Министерския съвет, е подписано от Advantage Austria, Американската търговска камара в България, Белгия-България-Люксембург бизнес-клуб, Британо-българската бизнес асоциация, Българо-румънската търговско-промишлена палата, Българо-черногорската търговско-промишлена палата, Италианската търговска камара в България, Конфиндустрия България, Сдружение на италианското предприемачество в България, Унгарско-българската стопанска камара, Френско-българската търговска и индустриална камара и Шведската търговска камара в България.

Ето и конкретните мерки, които те предлагат:

1. Създаване на Консултативен съвет с участието на Правителството и двустранните търговски и индустриални камари.

2. Механизми, отнасящи се до всички фирми, за компенсиране и замразяване на дължими данъчни задължения и осигурителни вноски до края на месец септември. Предоставяне на възможност за безлихвено разсрочено плащане на дължимите суми с период за изплащане до 6 месеца.
3. Замразяване на главниците и лихвите по заеми, финансираня и лизинг (с изключение на превозни средства, които не са директно свързани с производството и фирмените услуги), до края на месец септември, без да се начисляват допълнителни лихви за посочения период.
4. Бързи и улеснени процедури за дългосрочни кредити със срок до 30 години, които да гарантират ликвидността на малките и средни предприятия, и които да намалят междуфирмената задължняост.
5. Облекчаване на процедурите за достъп до Фонд безработица при временно прекъсване на работа за фирмите от всички сектори, включително и самоосигуряващи се лица, като се покриват 60% от осигурителния доход за период максимум от 6 месеца, като след втория месец отпада задължението на работодателя да изплаща 40% от осигурителния доход. Изплатената сума не може да е по-малка от минималната работна заплата за страната. Да се предвидят достатъчно средства за всички засегнати фирми.
6. Улесняване, когато и където е възможно, на изпращането и получаването на документи в / от различните държавни и административни институции по електронен път, с цел намаляване на придвижването и струпането на хора; обобщено: мерки за облекчаване на бюрокрацията чрез издаване и подаване на документи по електронен път;
7. За срока на извънредното положение да се удължи автоматично срокът на валидност на годишния технически преглед на всички превозни средства, както и на валидността на международните шофьорски книжки, чиито срокове изтичат по време на извънредното положение.
8. Средства от европейските фондове, предвидени за развитие на бизнеса в рамките на програми ОПИК, ОПЧР, ПРСР, вкл. чрез подхода WOMP, съответно средства по вече планирани и обявени схеми и покани за проектни предложения, да не се пренасочват за други цели, като се удължат сроковете за представяне на проектите за вече излезлите мерки.
9. Финансова помощ за осигуряване на почистване, дезинфекциране и сигурност на работното място като се поемат 50% от разходите, направени от началото на март месец.
10. Предвиждане на допълнителни финансови средства и мерки за укрепване на здравната система в страната и другите държавни структури, пряко включени в борбата с вируса и съблюдаването на мерките, гласувани от правителството. Начисленото ДДС на закупена и дарена апаратура и/или медицинско оборудване в подкрепа за борбата с коронавируса у нас да се насочва към Министерство на здравеопазването, за да се увеличат средствата, нужни за продължаващата битка със заболяването.
11. Задължаване на държавни и общински предприятия, собственици на офис и бизнес сгради и помещения, да предоставят гратисен период и препоръка към частните субекти да предоговорят условията на договорите за наем при поискване от наемателя.
12. В сектор туризъм да се удължи до 30-ти юни 2020 г. замразяването на внасянето на осигурителни вноски и данъци за туристически агенции, тур оператори и всички компании, които приемат или обслужват туристи. Да се определят политиката и механизма на издаване на ваучери в сектор „Туризъм“.

✓ Google изследва ефекта от карантината в България

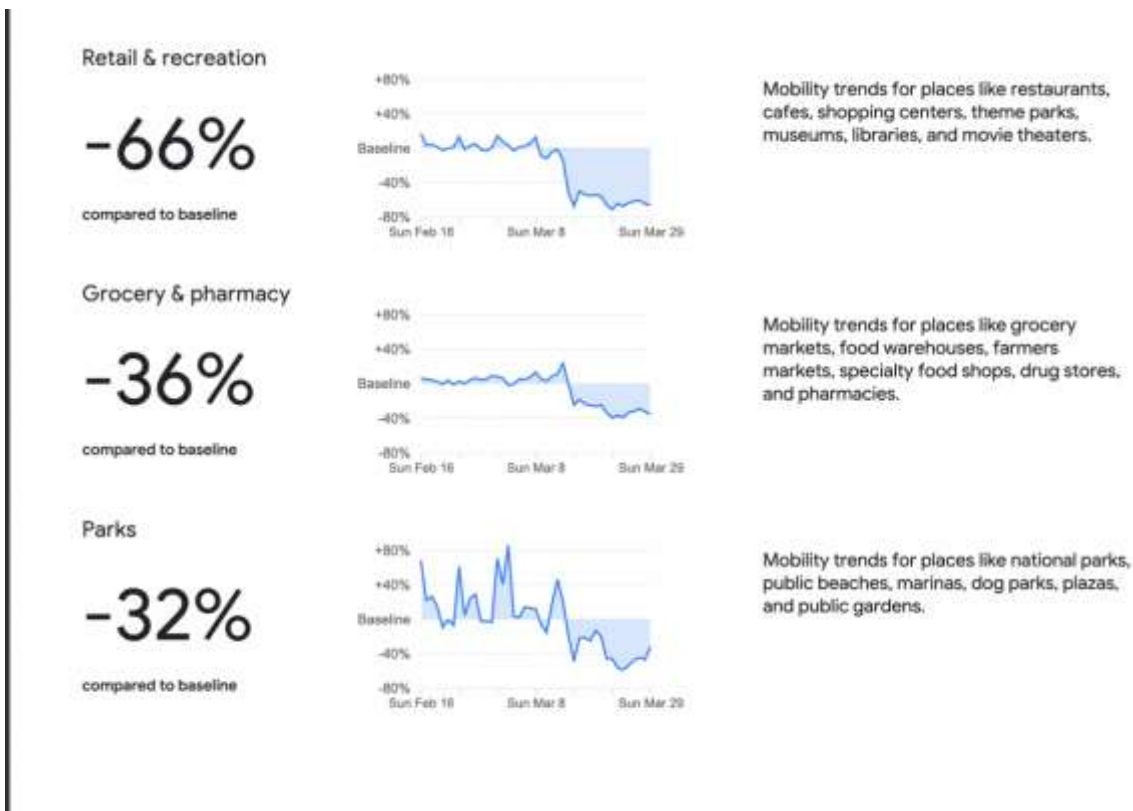
С 66% е спаднала търговията на дребно в България, според анализ на технологичният гигант Google. Той е изготвен специално, за да изследва въздействието от карантината и наложените мерки в страната ни. Данните, проследени от технологичната компания обхващат трафика в ресторанти, кафенета, молове, музеи, библиотеки и театри в периода 16 февруари – 29 март.

Докладът е изготвен, за да помогне на държавните власти и населението да добият представа за отраженията на социалното дистанциране, свързано с коронавируса COVID-19.

От компанията уточняват, че докладът не трябва да се използва за медицински цели, както и за прогностични. От Google уточняват още, че данните варират спрямо различните региони.

В проверения от технологичната компания период е регистрират и 36-процентов спад в посещенията на супермаркети, аптеки, дрогерии. За **София** град са отчетени 35% по-малко трафик към хранителните магазини и аптеките, а в **Пловдив** то е 38%.

При парковете, където разходките бяха напълно забранени наскоро се забелязва 32% по-малко трафик. Тук обаче трябва да отбележим, че въпреки забраната за разходки в паркове, наложена на 20 март, беше запазена възможността да бъдат посещавани от собственици на домашни любимци. Също така, изследвания от Google период е за времето от 16 февруари до 29 март, тоест, в отчета попадат само последните 9 дни от въведената забрана.

Транспортът е сред най-засегнатите сектори, като според доклада на Google, използването на обществен транспорт е претърпяло 58-процентов спад. Това включва пътувания с градски транспорт, междуградски автобуси и влакове. Движението за работните места е намаляло с 29%. За отбелязване е също, че според доклада активността в столицата е намаляла повече отколкото средно в страната. Пълните данни по области може да видите [ТУК](#).

✓ Фон дер Лайен иска План Маршал на ЕС

Председателката на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен повтори призива си за солидна инвестиция в бюджета на ЕС в момент, в който блокът трябва да се справи с икономическите последици от епидемията от Ковид-19, предаде ДПА.

В статия във в. "Велт ам Зонтаг" Фон дер Лайен казва: "Нуждаем се от План Маршал за Европа", предава БТА.

Няколко дни преди това тя предложи радикално преосмисляне на европейския бюджет за периода 2021 - 2027 г., така че той да бъде адаптиран към кризата и да се стигне до голям план за икономическо възстановяване като този на САЩ за Европа след Втората световна война.

Бюджетът на ЕС е приеман във всички страни като инструмент за солидарна компенсация и трябва да бъде адаптиран в съответствие с кризата, казва Фон дер Лайен.

"Много милиарди, които трябва да бъдат инвестирани днес, за да се избегне по-голяма катастрофа, ще свържат поколенията", пише тя. Според нея това ще поднови чувството за общност между европейските народи във време на криза.

Фон дер Лайен е уверена, че Европа скоро ще може да се възстанови.

Европейските правителства обаче са разделени по въпроса какви съвместни мерки да вземат за справяне с икономическите последици на кризата с коронавируса.

✓ Германия отваря врати за сезонни работници от Източна Европа, въпреки карантините

Германия ще приеме около 80 000 сезонни работници, повечето от които от държави в Източна Европа, за да помогне при прибирането на плодове и зеленчуци от фермите, въпреки кризата, заявиха от земеделското министерство в страната. Страната ще облекчи предишните ограничения за пътуване, наложени за борбата с пандемията, съобщи [Euractiv](#).

Редица държави в Европейския съюз, включително Германия, са установили граничен контрол, за да предотвратят разпространението на вируса, с което идва страничният ефект от възпрепятстването на трансграничните работници да пътуват до работните си места.

Германски фермери и преработватели на зеленчуци предупредиха по-рано, че подобни ограничения ще попречат на хиляди източноевропейски сезонни работници да събират реколти и да засаждат ферми в страната, което вероятно ще доведе до спадове при плодните и зеленчуковите култури и по-високи цени.

Повечето от селскостопанските работници там идват от страни в източната част на Европейския съюз, включително Полша, Румъния и България.

Европейската комисия в понеделник също призова страните от ЕС да разрешат на стотиците хиляди сезонни работници мигранти, които засаждат или прибират култури, да преминат границите, въпреки мерките по границите.

Германското министерство на земеделието заяви, че е постигнало споразумение с министерството на вътрешните работи на Германия да разреши до 40 000 сезонни земеделски работници в страната през април и още 40 000 през май като влизането и работата им в страната ще са при съблюдаване на строги мерки.

Работниците трябва да пътуват със самолети, а не с автобуси, като предпазна мярка. Всяка пристигнала група в първите 14 дни няма да има право да напуска фермата, в която работи. Всички трябва да бъдат оборудвани с предпазни средства - маски и ръкавици

Други условия включват медицински прегледи, спазване на дистанция един от друг по време на работа като на работа могат да отидат половината от обичайния брой сезонни работници.

Освен това двете министерства заявиха, че ще се стремят да привлекат допълнителни 10 000 души от страната за работата във фермите, включително безработни, студенти, търсещи убежище и временно уволнени от други работни места.

Германските фермери бяха особено загрижени за липсата на работници за реколтата от аспержи, която започва през следващите седмици.

Припомняме, че преди няколко дни [Норвегия също отвори пазара за сезонни работници](#). Целта е да се покрият сектори, които страдат от критичен недостиг на работна ръка, включително селското стопанство и петролният бранш, въпреки мерките срещу разпространението на Ковид-19.

Великобритания също страда от липса на сезонни работници. Въпреки уверенията, че няма недостиг във веригите за доставки, селскостопанската индустрия има необходимост от около 90 000 работници за събиране на плодове и зеленчуци. В противен случай недостигът им може да се превърне в реалност за крайните потребители, тъй като част от продукцията е оставена да гние на полето.

"98% от работниците през последните години идваха от България и Румъния", казва собственик на голяма ферма в страната, цитиран от telegraph. "Имаме и такива, които са се преселили тук за постоянно, но това не е достатъчно", казва той.

Правителството в Обединеното Кралство въведе сезонна визова схема за подпомагане на наемането на работници от цял свят след Brexit, но кризата от Covid-19 остави това на заден план.

✓ **Понижения на борсите в Европа на фона на рекордния спад на бизнес активността в Евроразоната**

В петък основните индекси на водещите фондови борси в Европа записаха спад на фона на рекордния срив на бизнес активността в Евроразоната, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се понижи с 1,89 пункта, или 0,61%, до 310,19 пункта. Бенчмаркът продължава да е на около 28% под последната си връхна стойност от февруари (което се равнява на пазарни загуби за 3,5 млрд. долара). Немският DAX отчете спад от 16,34 пункта, или 0,17%, до 9 554,48 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 изтри 58,71 пункта от стойността си, или 1,07%, достигайки ниво от 5 421,51. Френският измерител CAC 40 се понижи с 32,01 пункта, или 0,76%, до 4 188,95 пункта.

Изготвяният от IHS market индекс PMI, измерващ общата бизнес активност в Евроразоната, е паднал до историческото дъно от 29,7 пункта от 51,6 пункта през февруари. Първата оценка бе за равнище 31,4 пункта. Нивото от 50 пункта разделя растежа от свиването.

Индексът на мениджърите по поръчките PMI за водещият в Евроразоната сектор на услугите е паднал до 26,4 пункта през март от 52,6 пункта през февруари.

На фона на блокирането на икономиката в Европа и по света, икономистите прогнозираат свиване на брутният вътрешен продукт на региона на единната валута с 43% през второто тримесечие.

Макроекономическите данни започват да отразяват степента на икономическите щети, нанесени от пандемията, като те са особено видими на пазара на труда.

Вчера стана ясно, че броят на американците, подали заявления за помощи при безработица, е скочил с 6,64 млн. през седмицата до 28 март. В Испания от средата на март без работа са останали около 900 хил. души.

„Страховете от глобална рецесия започват да се потвърждават от икономическите доклади“, коментира Хан Тан от FXTM „Докато борят на заразените не достигне своя пик и перспективите пред бизнеса не се подобрят, рисковите активи няма да срещнат голяма подкрепа на пазарите“, добавя той.

Шведската верига за облекло H&M отчете 46-процентов спад на продажбите през март и съобщи, че очаква загуба през второто тримесечие. Въпреки това акциите на компанията поскъпнаха с 6,13%, след като тя заяви, че е предприела стъпки за подсилване на ликвидността и ограничаване на разходите.

Туристическият подиндекс SXTP се понижи с 0,39%, като той остава на около 80% под нивото си от същия период на миналата година.

Ръст на Уолстрийт

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса записаха повишения в четвъртък, след като рекордното поскъпване на петрола засенчи притесненията за финансовите загуби и и съкращаването на работни места в енергийния сектор, пише Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones се повиши с 469,93 пункта, или 2,24%, до 21 413,44 пункт, след като по-рано бе достигнал ръст от 534 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 напредна с 56,4 пункта, или 2,28%, до 2 526,9 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq отчете ръст от 126,73 пункта, или 1,72%, до 7 487,31 пункта.

Основният фактор за положителното настроение на борсите бе изказването на американския президент Доналд Тръмп пред Си Ен Би Си, в което той заяви, че е разговарял руския си колега Владимир Путин и със саудитския

престолонаследник Мохамед бин Салман и че очаква двете страни да се разберат и да намалят производството на петрол с 10 млн. барела на ден. След неговото изказване цената на американския суров петрол скочи с 24%, записвайки най-добрият си ден в историята. Много анализатори обаче продължават да изразяват опасения, че двете най-големи износители на петрол може да не се съгласят на подобно мащабно свиване на добива.

Търговците следят отблизо петролния пазар, тъй като през последните седмици той оказва голям ефект върху финансовите пазари. Загубите при петрола са толкова големи, че някои инвеститори бяха принудени да продадат голяма част от другите си активи, за да компенсират петролния срив.

На този фон акциите на Chevron и Exxon Mobil поскъпнаха съответно с 11,03% и 7,62%, тласкайки Dow нагоре. Енергийният сектор на S&P 500 напредна с 9,1%.

Влатилната търговия в четвъртък идва на фона на рязък спад в предходната сесия, когато всеки един от трите основни индекса се понижи с над 4% на фона на изказването на Тръмп, че американците трябва да се подготвят за „две много, много болезнени седмици“. Според прогнози на Белия дом смъртните случаи от COVID-19 в страната ще бъдат между 100 и 240 хил.

„S&P 500 не изгуби никакво време, преди да докаже, че новият месец и новото тримесечие няма да донесат промени при волатилността на пазарите, с която напоследък свикнахме“, коментира Франк Капелери от Instinet

Водещите индекси в САЩ продължават да са дълбоко в меча територия, или иначе казано да са с 20% под последното си връхно равнище.

Вяла търговия в Азия

Водещите борси в Азиатско-тихоокеанския регион регистрираха предимно леки понижения в края на седмицата на фона на вчерашният рекорден скок в цената на петрола, пише Маркетоуч.

„С плавното намаляване на волатилността, изглежда, че екстремната паническа разпродажба също ще бъде ограничена“, коментира Стивън Инес от AxiCorp.

Инвеститорите в Азия като че ли не обърнаха и голямо внимание на новият рекорден ръст на безработицата в САЩ. В рамките на последните две седмици всеки 1 от 16 работещи американци е подал молба за помощи при безработица, като икономистите очакват още по-голям ръст през идните седмици.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 остана почти без промяна, записвайки повишение от минималните 1,47 пункта, или 0,01%, до 17 820,19 пункта. Акциите на японската петролна компания Inpex поскъпнаха с 2,63%.

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite отчете спад от 16,65 пункта, или 0,6%, до 2 763,99 пункта, докато по-малкият Shenzhen Composite се понижи с 7,98 пункта, или 0,47%, до 1 689,57 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng изтри 43,95 пункта от стойността си, или 0,19%, до 23 236,11 пункта. Книжата на

В Южна Корея бенчмаркът Kospi напредна с 0,58 пункта, или 0,03%, до 1 725,44 пункта, докато австралийският индекс ASX 200 се понижи с 86,8 пункта, или 1,68%, до 5 067,5 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха предимно понижения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 2,04 пункта, или 0,48%, до 419,65 пункта. BGBX40 се понижи с 0,21 пункта, или 0,23%, до 90,26 пункта. BGTR30 изтри 1,68 пункта от стойността си, или 0,39%, достигайки до ниво от 434,29 пункта. BGREIT се повиши с 0,1 пункта, или 0,1%, до 125,69 пункта.

[Дневник](#)

✓ Още офиси на бюрата по труда в големите градове обеща социалният министър

Около 40 хиляди са се регистрирали като безработни, като само миналия петък в бюрата по труда 5075 души са обявили, че са останали без работа заради кризата от епидемията. Това обяви министърът на труда и социалната политика Деница Сачева пред "Нова тв". Ръстът на безработицата се очаква да е 2% спрямо началото на годината, като в него голям принос имат и завърналите се сънародници от чужбина.

Социалното министерство ще открие нови офиси към бюрата по труда в по-големите градове, обясни Сачева по повод струпванията на нови безработни в тях. Местата за тях ще бъдат предоставени от общините.

Възможността за електронно подаване на заявление се предлага във всички бюра по труда и би намалила струпванията на хора, но изискването за е-подпис ограничава ползата от нея, призна тя.

Кредити и грантови схеми за малкия бизнес

Социалното министерство разработва нови мерки в помощ на малкия и средния бизнес след края на извънредното положение. "Да се получават кредити, а в някои случаи и грантови схеми в размер от 5000 до 50 000 лева. Целта е бизнесът да се вдигне на крака", обясни Сачева.

Хората, изпратени в неплатен отпуск от работодателите си, могат да кандидатстват за кредити до 1500 лева в обслужващите ги банки. Те ще бъдат гарантирани от държавата и ще се обсъди с банките варианта да не ги обвързват с други, предишни кредити на човека. "Смисълът на държавната гаранция е не с новия кредит да се обслужат стари кредити, а да останат реални пари в хората", заяви Сачева.

За три дни са подадени 344 заявления за мярката 60/40

За служителите, минали на непълен работен ден, тя препоръча на техните работодатели да се възползват от схемата 60/40. По повод критиките към тази мярка на държавата, че обслужва предимно големите компании, Сачева обясни, че данните сочат друго.

"Мярката реално работи от миналата сряда и за три работни дни имаме 344 заявления, които обхващат около 4500 души. Това съотношение показва, че това не са големи фирми", отбеляза социалният министър.

Тя уточни, че мярката 60/40 се отнася за тези бизнеси, които преценяват месеците на извънредното положение като буферен период, в който те трябва някак да оцелеят и след три месеца са убедени, че ще успеят да възстановят дейността си.

"Това е спешна мярка и затова е ограничена във времето - работодателите могат да кандидатстват за нея за един, два или най-много три месеца", уточни Сачева.

При тази мярка държавата изплаща 60% от осигурителния доход на работника за срок до 3 месеца, ако работодателят доплаща разликата и поеме ангажимент да не съкращава хора.

Призивът на земеделски производители безработните да се включат в тяхната дейност бе подкрепен от социалния министър. Хората ще могат да получават обезщетение и в същото време да работят временно срещу заплащане в селското стопанство, обяви министър Сачева.

✓ **Министерството на образованието готово и за по-дълго отлагане на матурите**

Държавните зрелостни изпити след 12 клас засега са планирани на 30 май и на 1 юни. Външното оценяване след 7 клас ще бъде на 13 и на 15 юни. "Това засега е относително малко изместване във времето. Готови сме и за варианти, в които отлагането е по-голямо" - това заяви министърът на образованието и науката Красимир Вълчев в интервю за "Нова телевизия".

В изпитите няма да бъде включен материал, който да не е изучаван от децата, подчерта Вълчев. "В момента средно сме на около 70% от материала. Броим и материала, който се усвоява по време на електронното обучение, защото то стартира ефективно за много голяма част от учениците", каза още той.

По думите му това, което е получено като обратна връзка до момента е, че децата учат дори повече, отколкото в присъствена форма на обучение. "Разбира се има пропуски. До голяма степен синхронното обучение (виртуална класна стая) замества обучението в присъствена форма, но пък не е възможно за всички деца и то през цялото време", каза още той.

"В края на този месец ще направим проучване кой докъде е успял да стигне. Ще се съобразим и с тези, които са с най-бавно темпо. За тях няма да има материал в изпитите, който не е изучаван", съобщи Вълчев.

Той пак повтори, че учителите имат избор на програми и платформи за преподаване, но най-подходящо е да ползват електронна образователна платформа. Няма вариант за нулева учебна година, подчерта отново той.

Той коментира, че езиковите гимназии се справят ефективно с дистанционното обучение. "Дори и нещо да е изпуснато, надяваме се в зависимост от развитието на ситуацията ще имат възможност в оставащите 5-15 дни да компенсират. Езикът и предметите, които се изучават на чужд език се изучават и в условията на самоподготовка", каза министърът на образованието.

"В извънредна ситуация сме, не можем да минем без загуби. Детските градини не могат ефективно да осъществяват обучение в електронна среда, защото екраните вредят на тази възраст на децата, пък и основното педагогическо взаимодействие е игровото", каза Вълчев. Той обяви, че утре му предстои среща с националното сдружение на общините, на които ще бъдат обменени добри практики.

По-голямата част от педагогическият персонал е в платен годишен отпуск, а непдагогическият персонал в някои общини бива използван за други дейности, например социални, при спазване на мерки за тяхната безопасност, но факт е, че не на всички може да се уплътни времето. Учебното време в детските градини ще бъде удължено, за да се компенсира част от изоставането, ще бъдат организирани и дейности по интереси, обясни Вълчев. "Следващата седмица ще има решение за учителите в детските градини, но не може да има пълен работен ден в детските градини", посочи той.

По думите му университетите също провеждат успешно дистанционно обучение, но проблем е провеждането на практиките особено в медицинските специалности. "Ще бъде необходимо и при тях наваксване след вдигането на карантината. Всички трябва да са настроени да работят повече през лятото", каза Вълчев.

Cross.bg

✓ **Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите**

БНТ, „Сутрешен блок“

- Коронавирусът - последна информация от Щаба на живо
- Безработицата и кризата - как реагира социалната система?
- От Народното събрание: държавата и мерките - как ще гласуват депутатите?
- Лекарите, пациентите и системата - проф. Иво Петров

БТВ, „Тази сутрин“

- Ще замразят ли депутатите своите заплати и ще бъдат ли гласувани новите мерки за ограничаване на заразата? Разговор с Весела Лечева от БСП и Десислава Атанасова от ГЕРБ.
- Очакват ли ни фалити в транспортния сектор и как ще се намеси държавата? В студиото министър Росен Желязков.
- Ще можем ли да отложим плащането на наемите и с колко време?
- Как ще работи мобилното приложение за контрол на коронавируса?
- След последния кастинг „на тъмно“, кой продължава напред в „Гласът на България“?

Нова телевизия - „Здравей, България“

- Мораториум върху банковите кредити. Кой и при какви условия може да се възползва? Очакваме и вашите въпроси на zb@ntv.bg.
- Румен Бахов с "Пълен абсурд". Защо МВР глоби мъж с 5 000 лв. за пушене пред блока.
- След седмица закъснение с наема, хазаин изгони семейство с две деца на улицата. Кой се отзова на молбата за помощ?
- Повече от 2 месеца без имунизации за деца и бебета. Какви са рисковете за здравето им?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Всеки месец според сметките на КНСБ, НСИ и преизчисления на експерти: В кризата 3-ма се хранят въщи за 1200 лв., имат и още 500 лв. други разходи
- в. 24 часа - Депутатите ще си имат скривалище след ремонт за 462 000 лв.
- в. Монитор - 56 000 души у нас са под карантина
- в. Телеграф - Олигарсите пуснаха социолога милионер Райчев да брани парите им
- в. Телеграф - Над 3,3 млн. лв. помощи в сметката на МЗ
- в. Телеграф - На пленума на ВСС в четвъртък: Гешев пита Лозан защо е скачал срещу одита на пробитата система на Темида
- в. Труд - Реанимират мярката 60/40

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - Държавата поема и осигуровките по схемата 60/40
- в. 24 часа - Глобата за разходки в парка падна от 5000 лв. на между 300 до 1000 лв.
- в. 24 часа - Нова лаборатория в „Пирогов“, общо 15 899 теста направени досега
- в. 24 часа - БДЖ наемат локомотиви за 3 г. срещу 25 млн. лева, за да не спират влакове
- в. 24 часа - Съдии опитвали да пробият системата за случайно разпределение на делата от екзотични острови
- в. Монитор - Банкова ваканция за всички видове кредити
- в. Труд - Средните фирми остават извън мярката през ББР

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Проф. Асен Николов: Бременните са по-уязвими от вируси, защото защитните им сили са насочени към бебето
- в. 24 часа - Радосвет Радев, председател на Българската стопанска камара: Страх ме е от всяка следваща мярка за бизнеса - докато дойде денят на спасението, може да няма какво да се спасява
- в. Монитор - Проф. Иво Петров, национален консултант по кардиология: Възможно е епидемията от COVID-19 да ни отминне
- в. Телеграф - Надежда Николчева, директор на 31-во СУЧЕМ: Абитуриентите да не си правят илюзии за балове
- в. Труд - Проф. д-р Енчо Савов, дмн, пред. „Труд“: Трябва задължително да се направят тестове в циганските гета
- в. Труд - Председателят на УС на Камарата на строителите в България инж. Илиян Терзиев пред "Труд": Електронни търгове сега ще помогнат на бизнеса да оцелее

Водещи анализи

- в. 24 часа - Да доживеем до другия Великден
- в. Монитор - 7,5 милиарда глупаци и един... Райчев
- в. Труд - Геополитика на пандемията.

✓ Продължава ремонтът на гредите в платното за Варна на виадукта при 19-ти км на АМ „Хемус“

От днес - 6-ти април, се ограничава движението в платното за Варна на виадукта край с. Потоп при 19-ти км на автомагистрала „Хемус“. Движението в близо 2-километров участък (между 18-ти и 20-ти км) ще се извършва двупосочно в платното за София. Спирането на трафика е поради продължаване на строителните работи по гредите (горното строене) на съоръжението, които бяха започнати през миналата година. През 2019 г. беше ремонтирано платното на виадукта, което е с нова хидроизолация, фуги, асфалт, парапети, ограничителни системи и т. н. Пътноподдържащото дружество „Автомагистрали“ ще работи мобилизирано, за да може ремонтните дейности на гредите да приключат до средата на месец май. Тогава трафикът ще бъде прехвърлен в изцяло обновеното платно за Варна, а ще бъде затворено платното за София, което досега не е ремонтирано. Очаква се строителните работи по съоръжението в посока столицата да завършат до края на годината.

За улеснение на трафика всеки петък в пиковите часове в района на 19-ти км ще има две ленти за Варна и една за София. В неделя ще има две ленти за София и една за Варна. Реверсивно движение ще бъде въведено и при събирането на няколко почивни дни, като двете ленти за Варна ще бъдат в последния работен ден, а за столицата - в последния почивен ден. Скоростта на движение в участъка е до 50 км/ч. Агенция „Пътна инфраструктура“ апелира шофьорите да карат разумно, със съобразена скорост, да не предприемат рискови изпреварвания и да спазват стриктно въведената временна организация на движението. Ремонтите са наложителни и трябва да бъдат направени, за да се пътува след това много по-безопасно и удобно по обновени пътни участъци.

Виадуктът при 19-ти км на АМ "Хемус" е с дължина 525 м. В експлоатация е от 1975 г. и от тогава не е основно ремонтиран. През миналата година бяха извършени ремонтни дейности на горното и долното строене на съоръжението. Беше премахната изцяло старата настилка на платното за Варна, ремонтирани са стълбове, греди, ригели и лагери. През 2020 г. започва обновяването на платното за София - горно и долно строене.